

DRAUGAS
Lietuvių Katalikų Spaudos
Draugas
2334 So. Oakley Ave., Chicago 6, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
Vientinė laisvė ir tikrovė mums
lietuvių dienraščio pasaulyje
Šiandien "Draugas" 14 pusl.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
Published by the Lithuanian Catholic
Press Society
2334 So. Oakley Ave., Chicago 6, Illinois
Telephone — Virginia 7-6640-41
The most influential Lithuanian Daily
in America
PRINTED IN TWO PARTS

No. 280

Kaina 5 centai

CHICAGO, ILLINOIS, ŠEŠTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 29, 1952

Price 5 cents

VOL. XXXVI

Agresijos aptarimas

Maskva pasiūlė aptarimą, kuris pateisintų jos užgrobumus. — Bolševikai badomi Pabaltijo valstybių okupacija

SALOMEJA NARKELIONAITĖ

Mūsų specialioji korespondentė Jungtinėse Tautose

JUNGTINĖS TAUTOS. — Lietuva, Latvija, Estija ir kitos anksčiau buvusios laisvos ir nepriklausomos valstybės bei Tautų Sąjungos nariai paskutiniu metu Jungtinių Tautų forume primamos kaip Sovietų Sąjungos agresijos aukos, įrodinėjančios sovietams, ko vertos yra jų pasirašytosios nepuolimo sutartys, kai jie čia nori praveisti savo parengtą agresijos aptarimo formulę.

Šį klausimą dabar svarsto tų šiuo komitetas. Jis turi sovietų rezoliuciją, kurioje pateiktas tik sovietams naudingas agresijos aptarimas. Į savo aptarimą jie surinko visus agresijos aktus, kurie, jų nuomone, atliekami tik tai „imperialistinių valstybių“, bet rūpestingai praleido visus netiesioginės agresijos ir subversyvinės veiklos atvejus, kuriais jie naudoja savo politikoje. Jei gu toks pasiūlymas būtų priimtas, jis įteisintų daug sovietų užgrobumų.

Netikėtas Višinskio pasirodymas

Gana ramius komisijos posėdžius sudrumstė Višinskis, neįprastai atvykęs į to komiteto posėdį ir pasakęs 2 valandas trukusią kalbą. Višinskio čia pasirodymas įtikino tuos, kurie dar nebuvo supratę, kad čia turima reikalo su labai svarbiu politiniu klausimu, nors sovietai jį vadina grynai teisiniu ir technišku.

Višinskis bandė įtikinti, eidamas per istorijos lapus, kad galima paruošti agresijos aptarimą, nes Sovietų Sąjunga su daugeliu valstybių jau buvo pasirašiusi nepuolimo sutartis ir jos buvo geros. Esą, Lietuvos 1933 metų formulė aptarti agresijai yra tinkama, tik jos nenori tie, kurie turi agresinių tikslų.

Britas demaskuoja sovietus

D. Britanijos atstovas Fritzmaurice pažvelgė į Višinskio iškelto faktus iš tikrosios pusės. Britas priminė, kad iš Višinskio kalbos susidarė įspūdis, jog pasaulio istorija dar tebėra 1933—34 m. laikotarpis ir kad istorija iš viso ties tais metais bus sustojusi. Jei vakarų valstybės nepriėmė 1933 m. pasiūlyto sovietų agresijos aptarimo, tai tik dėl to, kad jos jau tada matė, kas iš to gali sekti. Istorija po to skleidė lapą po lapo. Kai paaiškėjo Hitlerio agresyvinės politikos kursas, britai suteikė garantijų Rumunijai ir Turkijai, o vėliau ir Lenkijai, dėl kurios pas kvi paskelbė karą Vokietijai. O tuo pačiu metu Maskva priiminėjo Ribbentropą ir laistė jo ir Molotovo parašus, kuriais Vokietija paliko sovietams laisvas rankas Lenkijoje ir kt. valstybėse. Netrukus sovietai dalijosi Lenkiją su vokiečiais. 1939-40 m. žiemą jie užpuolė Suomiją, o sekantisiais metais užpuolė ir prisijungė Pabaltijo respublikas — Lietuvą, Latviją ir Estiją, nepaisydami, kad su jomis sudarytose sutartyse buvo agresijos aptarimas, kurį dabar sovietai siūlo Jungtinėms Tautoms priimti.

Kas užpuolikas?

Visa tai pavaizdavęs, britas priminė, kad Višinskis savo kalboje ypatingai pabrėžinėjo, jog siūlomas agresijos aptarimas gali būti labai naudingas. „Kai dėl Pabaltijo valstybių, tai kiekvienam aišku, jog jis buvo naudingas Sovietų Sąjungai, gi ta nauja mažiau aiški atrodo Pabaltijo valstybėms“ — pabrėžė britas.

Toliau jis priminė, kas išliko kitas valstybės, su kuriomis Sovietų Sąjunga buvo sudariusi nepuolimo sutartis. Štai jos: Suomija, Lenkija, Rumunija ir Čekoslovakija. Ir pastebėjo, kad Višinskis savo įrodymams parinko jau labai neįtikinančius pavyzdžius.

Visa tai suimdamas krūvon, britas konstatavo, kad sovietų siūloma rezoliucija dėl agresijos aptarimo yra naudinga tik jiems patiems ir kad bevertė yra jų giesmės apie taiką. Savo kalbą britas užbaigė garsiuoju posakiu: Timeo Danaos et dona ferentes (Bijau Danaų (graikų) ir dovanas nešančių). Šitais žodžiais Trojos žynys Laokoonas senovėje buvo perspėjęs trojiečius nuo graikų klastos.

Pabaltijys — Sovietų agresijos įrodymas

Vakariečių nuomonė yra ta, kad bent šiuo metu agresijos apibrėžimo nustatymas būtų menkavertis ir tuo pačiu pavojingas. Tai gindami, jie nesutinka su sovietų siūlomu agresijos aptarimo projektu ir įrodinėja, kad jis nieko nevertas praktikoje. Ir čia akivaizdžiausi pavyzdžiai, kurie ima tris Pabaltijo valstybes, kurias išlikusį likimą čia pakartotinai pabrėžia.

Olandijos atstovas dr. Rolingsovietams priminė, kad ta jų agresijos formulė, kuri buvo pnaudota 11-oje sutarčių, mažiau septyniais atvejais baigėsi sutarties antrųjų partnerių naudai. Čia jis vėl išminėjo Lietuvą, Estiją ir kitas valstybes. JAV delegatas John Maktos klausė sovietus, ar jie, remdamiesi savo pasiūlytu aptarimu, pritartų Jungtinių Tautų sprendimui Korėjos agresijos aptarimui. Čia jis dar priminė, kad dabartinis sovietų aptarimas dėl agresijos buvo juk ir Pabaltijo valstybių sutartyse, tų valstybių, kurios dabar netekusios savo nepriklausomybės ir yra įjungtos į Sovietų Sąjungą.

Kitas JAV delegatas, senatorius Green, reikė pasitenkinti, kad Višinskis malonėjo išdėstyti savo pažiūras, kurios visiems jau net per daug aiškios. Šiuo metu, anot Green, būtų naudingiau prisiminti ir apsvastyti, kas gi atsitiko su tomis valstybėmis, kurios pasirašė su sovietais nepuolimo sutartis pagal jų siūlomą formulę. „Kas gi atsitiko, pavyzdžiui, su Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija ir Rumunija nuo to laiko, kai II pasaulinis karas prasidėjo? Atsakymo nereikia!“

Lietuvių žygiai

Tuo metu, kada tokios kalbos aidai Jungtinių Tautų sienose, Lietuvos laisvinimo veiksmams laiko įteikė komitetui vertingos medžiagos apie tai, kaip bolševikai įvykdė agresiją prieš Lietuvos valstybę.

Lietuvos įgalios ministeris Washingtono Pov. Žadelkis, lydimas Estijos gen. konsulo ir einačio pasiuntinio pareigas Johannes Kaiv, apsilankė Jungti-



Ryšium su Eisenhowerio kelione Korėjon Seule lankėsi vyriausio karo ir politikos vadovai. Stovi iš kairės dešinėn: Korėjų bombarduojąs gen. Bar:us, 8-sios armijos vadas gen. Van Fleet, Prancūzijos ambasadorius De Jean, Anglijos ambasadorius Dening ir vyr. vadas gen. Clark. (INS)

Lozoraitis atvyko tartis su Vliku

Pasiekė žinios, kad min. St. Lozoraitis atvyko į Vliko būstinę V. Vokietijoje ir šiuo metu ten vyksta pasitarimai su Vliko pirmininku prel. Krupavičium dėl Lietuvos laisvinimo darbo derinimo. Manoma, kad pasitarimams pasibaigus bus išleistas oficialus pareiškimas.

Lapkričio 25. Vykdomoji Taryba surengė išleistuves savo na rui dr. Brakui, kuris su šeima emigruoja į JAV.

Pritarta plieno atvalstybinimui

LONDON, lapkr. 29. — Britų vyriausybės įstatymas, grąžinantis plieno ir geležies pramonę privačiai nuosavybei, gavo principinį parlamento pritarimą ir laukia trečio skaitymo, kuris jau paprastai yra tik iš anksto nulemtas formalumas. Už pramonės atvalstybinimą balsavo ir 20 Darbo partijos atstovų.

Taftas domėsis savo įstatymu

CINCINNATI, lapkr. 29. — Iš sen. Tafto aplinkos pranešama, kad jis pradėjęs vėl gilintis į Taft-Hartley įstatymą, kuris nepatinka ir gen. Eisenhoweriui, ir rengias pakeitimus, kurie betgi įstatymo nugarkaulio nežada laužyti. Taftas linkęs pakeisti nustatą, kuris įpareigoja darbininkų unijų pareigūnus po prielankos patvirtinti, kad nėra komunistai. Iš pramonės įmonių vadovų tokio pareiškimo nreikalaujama. Kaip sen. Taftas šį nuostatą mano pertvarkyti, tuo tarpu jis nėra viešai pasisakęs.

nėse Tautose ir gen. sekretoriaus pavaduotojui Benjamin Cohen įteikė notą su memorandumu. Šešiolikos puslapių tekste smulkiai nurodoma, kokias nepuolimo sutartis Lietuvos Respublika buvo su sovietais pasirašiusi ir kaip sovietai jas su lauzė ir Lietuvą okupavo.

Šios notos ir memorandumo kopijos buvo išsiuntinotos visų valstybių delegacijoms ir teisių komitetams.

Lietuvos Laisvės Komiteto prie Free Europe ir Lietuvių Informacijos Centro pastangomis panašios kopijos buvo išdalintos ir visiems prie JT akredituotiems korespondentams.

Kinija atmetė Indijos planą

Vakarai sutarė planą palaikyti ir juo dar kartą Kiniją atakuoti

NEW YORK, lapkr. 29. — Gen. Eisenhowerį vakar lankė Indijos premjero sesuo ir to krašto delegacijos Jungtinėse Tautose vadovė ponja Pandit Nehru, priminusi jam ir Korėjos reikalus.

Komunikato po vizito nebuvo ir ponja Pandit nebuvo kalbi vizitui pasibaigus, tačiau manoma, kad be savo brolio sveikinimų perdavimo ponja Pandit painformavo Eisenhowerį apie Indijos pažiūras į Korėjos reikalus ir, galimas dalykas, suteikė daugiau žinių apie komunistinės Kinijos vyriausybės pažiūras į tuos reikalus, nes Indija yra vienintelė nekomunistinė valstybė, kuri turi normalius santykius su Peipingu.

Dabar jau aišku, kad pataisytą Indijos rezoliuciją belaisvių iškeitimo reikalu surinks didžiulę daugumą — prieš ją balsuos, turbūt, tik 5 sovietų bloko nariai JAV rezoliuciją, kurią rėmė dar 20 valstybių, laikinai palaidota archyvuose, nes jos pagrindiniai principai yra atnešti į Indijos rezoliuciją.

Balsavimo politinėje komisijoje buvo laukta vakar, bet nebus dar ir šiandien, nes Indijos atstovas Menon nepajėgė surengti savo paskutinio žodžio. O jis nori jį taip surašyti, kad net komunistas negalėtų įtarti, kad jį rengiamasi apgauti.

Balsuos sutartis

BONN, lapkr. 29. — V. Vokietijos parlamentas 220 balsų prieš 160 nutarė kitą trečiadienį ir penktadienį antru ir trečiu skaitymu svarstyti laikinąją taikos sutartį ir Europos armijos kūrimo paktą. Galutinis balsavimas įvyks gruodžio 5 d. Ką daro tuo reikalu Prancūzija, nieko negirdėti.

Korėjos fronte

SEOULAS, lapkr. 29. — Vakar Korėjos frontas buvo, palyginti, ramus. Priešas bandė slinkti prie kalvų viršūnių centro ruožo nedideliais būriais, bet buvo išblaškytas artilerija. Fronte sniegą pakeitė lietus.

Aviacija sukinėjosi aplink S. Korėjos sostinę, kurios apylinkėse bombardavo karinius sandėlius. Manoma, kad buvo padegtas šaudmenų sandėlis, nes užregistruota netikėta daug sprogimų.

Gomulka ir Pauker laukia eilės

Tik Lenkija ir Rumunija dar neturėjo įtartinų komunistų skerdynių

VIENA, lapkr. 29. — Raudoniausius iš raudonųjų Čekoslovakijoje ant kartuvių pasiuntus, sumažėjo viltys išvysti laisvės saulę tiems, kurie turi pagrindo tikėtis panašaus likimo.

Savystoviai galvojančius ir vakariečių atmosferoje išaugusius komunistų vadeivas Albaniijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje ir Čekoslovakijoje sunaikinus, liko dar tokie pat nesunaikinti tik Rumunijoje ir Lenkijoje.

Lenkijoje jiems vadovavo Gomulka, buvęs kompartijos generalinis sekretorius. Jis jau prieš du metus apkaltintas, iš pareigų pašalintas, viešai klaidas išpažinęs ir tašytis žadėjęs, bet ir dabar dar kalėjime tebesėdįs. Specifiškai lenkiškos aplinkybės (ne baigta sovietizacija, partizanų veikimas) vis sulaikė Maskvą nuo parodomosio teismo organizavimo, bet Maskvos tipo komunistams šį rudenį Varšuvoje pabaigus tvirtintis, Gomulko ir Co. teismo galima laukti netolimoje ateityje.

Dar tikriaus, kad toks teismas bus netrukus Rumunijoje, nes nusikaltus Ona Pauker (žydė) yra labai spalvinga figūra tokiame teisme. Tuo labiau, kad ją traukė su savim į kapą R. Slansky - Rozeman, ilgai kalbėjęs apie tai, kaip raginęs ją daryti tuos pat nusikaltimus Rumunijoje, kokius jis darė Čekoslovakijoje.

Šio stabilizatoriaus Putnam vakar pareiškė, kad dėl angliakokius jis darė Čekoslovakijoje. kasių ir darbavių prašymo patvirtinti sutartį nežiūrint atlyginimų komisijos protestų padarys sprendimą ateinančią savaitę. Manoma, kad Lewis jau žino, koks tas sprendimas bus.

Japonijoje bijoma
spaudos kontrolės
TOKIO, lapkr. 29. — Japonijos laikraščių leidėjai labai įtartinai pažiūrėjo į vyriausybės sumanymą steigti valdišką agentūrą užsienio žinioms rinkti ir jas nemokamai laikraščiams teikti. Bijoma, kad valstybė neįtrauktų į tą agentūros kompetenciją ir vidaus žinių rinkimą ir tuo būdu nepasidarytų nepageidaujamas privilegijuotas konkurencijas. Nuo žinių monopolio iki cenzūros tarpas belieka labai siauras.



A. H. Vandenberg paskirtas vienu iš prez. Eisenhowerio sekretorių. Jis tarnavo Eisenhoweriui rinkimines kampanijos metu. (INS)

Kalendorius

Lapkričio 29 d.: šv. Saturnianas. Senovės: Daugotas.
Lapkričio 30 d.: I-mas Advento sekmadienis. Senovės: Butgeidis ir Gedrūnė.

Oras Chicagoje

Dalnai apsiniaukus, temperatūra apie 34 laipsnius.
Saulė teka 6:56, leidžiasi 4:22.

VĖLIAUSIŲ ŽINIŲ SANTRAUKA

— Padėkos dienos atostogų proga Amerikos keliuose nuo automobilių nelaimių žuvo 101 asmuo.
— Tel Aviv, Palestinoje, saugojama Čekoslovakijos pasiuntinybė, nes už Slansky ir Co. nuteisimą įirtę žydai surengė protesto demonstracijas ir akmenimis apmėtė atstovybės namą.

— Atsargos generalas Person paskirtas specialiu Eisenhowerio padėjėju, kuris palaikys ryšį tarp prezidento ir kongreso įstatymų leidimo reikalais. Person yra artimas gen. Eisenhowerio draugas ir bendradarbis.

— Rytų Berlyno burmistras uždraudė krautvėms paruošti maisto ar kitų prekių vakarinėse zonose gyvenantiems vokiečiams, o kad kontrolė būtų galima, iš perkančių reikalaujama asmens pažymėjimų. Draudimas padarytas ryšium su maisto trūkumu, kuris šią žiemą vėl ypatingai didelis.

— Gen. Eisenhowerio spaudos sekretorius vakar pranešė, kad šį savaitgalį prezidentas - elektas tarsis su savo būsimu valstybės sekretoriumi ir po to laukina svarbaus pareiškimo. Į būsimą prezidento štabą vakar paskirti dar du asmenys, abu iš New Yorko gubernatoriaus Dewey aplinkos.

— Prancūzija valdo 4 mažas kolonijas Indijoje ir nesidūoda įkalbama, kad jas atiduotų Indijai. Šios gi vyriausybės yra pareiškusi, kad jokia svetima valstybė negalės turėti kolonijų Indijoje. Prancūzai pranešė Jungtinėms Tautom, kad kolonijų likimą turėtų išspręsti plebiscitas.

ATEITININKŲ GYVENIMO

Medžiagą siųsti šiuo adresu: VYT. RADZIUS, 7031 So Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Telefonas REpublic 7-0235

KRONIKA

Gaudiamus. Studentai ateitininkai pradėjo leisti mėnesinį biuletinį, kurio pirmasis numeris jau pasiekė narius. Biuletinį leidžia Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos Informacijos skyrius. Jame telpa visa informacinė medžiaga iš studentų ateitininkų gyvenimo. Redakcijos adresas: Aldona Baušinskaitė, Maryville College, St. Louis 18, Mo.

Spaudos vėjus. Kiekvienas ateitininkas yra prašomas surasti naujų prenumeratorių lietuvių katalikų spaudai. Vėjus prasidėjo nuo š. m. lapkričio 15 d. ir tęsis iki 1953 m. kovo 1 d. Moksleiviai, studentai ir sendraugiai šiame laikotarpyje prašomi surasti bent vieną naują skaitytoją. Visi platinate šių laikraščių ir žurnalų prenumeras 1953 metams: Ateities, Aidų, Darbininko, Draugo, Tėviškės Žiburių, Laiškų Lietuviams ir Eglutės. Visi išeikime į spaudos sustiprinimo žygį

Studijų dienos. Šių Kalėdų švenčių atostogų metu SAS rengia studijų dienas New Yorke ir Chicagoje. Kad šitie suvažiavimai praeitų kurybingai ir jaukiu nuotaikoj, visi studentai ateitininkai dabar prašomi apie tai galvoti ir ruošti šioms sąskrydžiams. Plačiau bus pranešta vėliau.

Moksleivių Ateitininkų Centro Valdyba leidžia platų biuletinį, kuriame yra nurodomos pagrindinės gairės moksleivių veikimui. Šių metų veikimo uždaviniai yra laikoma tai, kad būtų įgyvendintas nusiteikimas, jog kuopų ir būrelių susirinkimai yra mūsų ateitininkiška mokykla. "Kaip mokykla yra pavyzdinai mūsų lankoma, taip ir susirinkimai privalo narių būti lankomi".

Kalėdiniai siuntiniai Idėjos sesėms ir broliams, kurie vargsta Vokietijoje, Kalėdų švenčių proga kiekvienas ateitininkas suranda dovanų maistui, pinigais, rūbais ar kitokiomis gėrybėmis ir pasiunčia juos ten ateitininkams.

Brooklyn moksleivių kuopa pavadinta Marijos Pečkauskaitės vardu. Jai įteikti ir Vokietijoje buvusios Schwaebisch Gmuend kuopos vėliava už uo-

ly talkininkavimą žurnalui "Ateitiškai".

Vasario 16 Gimnazijos moksleivių ateitininkų kuopa pavadinta vyskupo Motiejaus Valančiaus vardu.

Mūsų kūrėjas. Š. m. gruodžio 2 d. sueina lygiai 36 metai nuo prof. Prano Dovydaičio gimimo dienos. Jis baigė Marijampolės gimnaziją ir įstojo į Maskvos universitetą. Studijavo teisę, istoriją, filosofiją, religijos ir gamtos mokslus. Buvo "Vilniaus" redaktoriumi Vilniuje, išrinktas Lietuvos Tarybon, III ministerių kabineto pirmininku. Įsikūrus Lietuvos universitetui, tapo jo profesoriumi ir dėstė: visuotinę istoriją, religijos istoriją ir pedagogikos istoriją. Lei do mokymo ir auklėjimo reikalus "Lietuvos Mokyklą", "Kosmos", "Logos" ir "Naująją Vaidilutę". Išleido keletą veikalų, kurių svarbesni "Kristaus problema" ir "Bibliją ir Babelis". Mums ateitininkams jis ypač brangus, kaip ateitininkų organizacijos kūrėjas ir uoliausias jos idėjų vykdytojas ir įgyvendintojas.

Minėdami Lietuvos karius, žuvusius anuomet už tautos laisvę, su pagarba ir meile prisimename ir savo idėjos brolius, kurie kraują išpildo mums nepriklausomybė. Štai, tik keletas ateitininkų, žuvusių už Tėvyne: Vytautas Endriukaitis, Ignas Vaitekūnas, leit. Vytautas Riauba, leit. Jonas Kuklelis, leit. Jonas Stapulionis, leit. Juozas Kumpis, leit. Petras Styra, leit. Pranas Telksnys, leit. Antanas Matulaitis, leit. Jurgis Sideravičius, vyr. leit. K. Taruška, vyr. leit. Aleksandras Urbelis, leit. Serafinas Oželis, Vincas Dovydaičis, Antanas Laučius ir daugybė kitų.

Studentų ateitininkų literatūros ir muzikos vakaras, kuris buvo praeitą sekmadienį Sokolų salėje, Chicagoje, buvo vienas iš geriausių šios rūšies vakarų. Vakara labai sumaniai pravedė akt. Vitalis Zukauskas, o programą atliko solistai Prudencija Bičienė ir Jonas Vaznelis; rašytojai Jurgis Jankus ir Aloyzas Baronas. Akt. V. Zukauskas perskaitė iš C. Grincevičiaus raštų "Atlaidy išvakarės", padėklavo porą eilėraščių ir pavaizdavo 4 mūsų didžiulius aktorius: H. Kačinską, V. Palubinską, S. Pilką ir V. Dineiką.

MŪSŲ KOLONIJOSE

New York, N. Y.

Idomus vakaras

Kūrybinio žodžio ir dainos vakaras įvyks š. m. lapkričio 29 d. 5 val. p. p. Angelų Karalienės parapijos salėje (Brooklyne). Programoje dalyvauja: Vincė Jonuškaitė, Al. Vasiliauskas, Stp. Zobarskas, A. Mrozinskis, M. Liubersko vedamas Operetės vyrų choras ir jaunieji su savo kūryba.

Po meninės programos linksmavakaris su laimėjimais, bufetu, šokiais ir žaidimais. Gros Adomo Jezavito orkestras.

Biletai gaunami iš anksto pas J. Ginkų, "Gabijs", "Vienybę", parapijų klebonijose ir lietuviškose organizacijose.

Pelnas skiriamas lituanistikai išlaikyti parapijose mokykloje.

Kewanee, Ill.

Keturi broliai kariuomenėje

Vienas Stasio Bikulčiaus sūnus, jau kariauja Korėjoje. Š. m. lapkričio mėn. paėmė į kariuomenę dar du jo sūnus. Ketvirtasis taip pat paimtas, tik laukia, kada pašauks. Namuose lieka nebejauni tėvai su 9 metų sūneliu.

Užklausti, ar nėra per daug nusiminę išleisdami šiais neramiais laikais į kariuomenę net keturis sūnus, atsakė: "Visiškai ne. Džiaugiamės, kad turėjome laimės pabėgti nuo Stalino ir jo baisios vergijos. Jeigu jiems ir galvas tektų paguldyti, mes žinosime, kad jie grynai laisvę ir gelbėjo pasaulį nuo baisaus komunizmo."

J. P.

Philadelphia, Pa.

Džiuginanti pradžia

Šį rudenį Philadelphia lietuviškasis gyvenimas prasidėjo labai augštos vertės prasiveržimais. Reikia manyti, kad žmonės, kurie iki šiol pasižymėjusi dirbo visuomenės labui, ne nuleis rankų ir toliau, nepavargs, bet ištvers, tempdami mūsų judėjimą gražiu keliu visus metus. Kartais pabosta mažos apimtys ir vertės parengimėliai. Laukiame ko nors reikšmingesnio ir geresnio. Tenka pasakyti, kad ir visuomenė savo atsilankymu ryškiai moka išskirti tuos su išbučius, į kuriuos einama tik iš pareigos, bet be jokio noro, nuo anų, kurie iš atsilankiusių ne tik keletą valandų laiko paima, bet jam daugių kūrą ir duoda. Smagu, kad iki šiol Philadelphiaje pastutinių nestokojome.

V. Krėvės jubilėjinė akademija

Spalio 19 prof. Vincui Krėvėi, sulaukusiam 70 metų amžiaus, pagerbti ruoštoji akademija Essex viešbutyje praėjo nepaprastai gražiai. Pervėlu nupasakoti jos eigą. Pagaliau net neįmanoma būtų išvardinti gausių sveikinimų ir perduoti bent pagrindines mintis ta programa tartų žodžių. Tačiau būtų nusikalimas neprimenant, kad šios akademijos nuotaika ir jos iškilmingas šventiškas charakteris ilgai pasilikis dalyvių atmintyje. Ilgai paliks paties profesorius Vinco Krėvės tarti žodžiai, jau gerokai anksčiau paskelbti lietuviškojo spaudoje ir žinomi daugumai skaitytojų. Tačiau kas nedalyvavo šiame minėjime ir tą dieną negyveno ana iškilminga nuotaika, nepajėgs iš spaudos pajusti visų tų jausmų, kurie prof. Krėvės žodžiuose slepiasi.

Akademijos nuotaiką paryškino augštos meninės vertės puošnūs operos solistė Juzė Augaitytė ir pianistė Leonienė. K. Ostauskas, prof. Krėvės studentas, Pennsilvanijos Universitete, nepaprastai vykusiai perdavė dvi ištraukas iš Krėvės raštų.

Akademiją suruošė Lietuvių Bendruomenės Apylinkės valdyba, ja daugiausia rūpinantis prof. Puzinul.

Lietuva televizijoje

Spalio 31 d. WPTZ televizijos stotis perdavė pusvalandžio programą apie Lietuvą. Jai vadovavo dr. Crawford, Svetimo Valdybos (Board of Education) radijo ir televizijos skyriaus vedėjas, praveddamas pasikalbėjimą su J. Pabedinsku. Programa pradėta Lietuvos himnu. Klausytojai supažindinti su Lietuvos žemėlapiu, su prieškariniu gyvenimu mūsų krašte ir su šandienine priespauda. Gražiai pademonstruoti tautiniai drabužiai ir vykusiai perduoti keli tautiniai šokiai, kuriuos pasko I. Karalienės vadovaujama grupė. Ši grupelė vykusiai padainavo ir kelias daineles. Programos pabaigoje dr. Crawford užtikrino: "Išidėmėkite, kad nežūrnt geležinės uždarangos, mes žinome, kas šiuo metu Lietuvoje vyksta". Pabedinskas baigė, perduodamas sveikinimus į Lietuvą, šiais žodžiais: "Žinokite, kad laisvojo pasaulio lietuviai

AR TELEVIJOS APARATAS SUGEDO?

Saukite KEYSTONE 94800 Taisome visokių firmų bei modelių aparatus. Pilmai išvalome, reguliuojame ir patikriname. Reikiant įdedame naujas dalis.
\$2.50 jėi prisiminisite apie šį skelbimą "Picture tubes" perkeičiamos 1 metams garantija
17" picture tube ... \$25.95 su įdėjimu
19" picture tube ... \$28.95 su įdėjimu
20" picture tube ... \$32.95 su įdėjimu
COMMUNITY TV SERVICE

jūsų nepamiršo. Pirmą mes praesime, negu pamiršime jus. Mes tol dirbsime be atvangos, kol bus Lietuvai atgauta laisvė".

Šios programos reikšmė yra daug didesnė, negu kas gali įsivaizduoti. Tenka tik prisiminti, jog jos klausėsi apie 150,000 mokinių. O kur kiti amerikiečiai? Be to, jos dvasia buvo tokią, kurios mes vargiai kada galvoti, kaip surasti daugiau panašių progų prasiskerbti su savo vargais į amerikietišką visuomenę. Šią programą išrūpino adv. Čeledinas.

Rudeninis koncertas

Philadelphia ansamblio choras lapkričio 16 d. šv. Kazimiero parapijos salėje surengė patį pirmąjį platesnio masto pasirodymą šį rudenį. Tiesa, tai nebuvo jo vientasis koncertas, o greičiau pasirengimas pilnam pasirodymui, nes ansamblio vadovas L. Kaulinis šį kartą scenon norėjo išvesti savo naujus choro dalyvius, kurių šiais metais gan skaitlingai įsijungė dainos baran. Programa prasidėjo trumpa komedijėle, perduota iš Chesterio atvykusio dramos būrelio, vadovaujamo p. Kreivenienės. Antroje dalyje pirmuoju išėjo moterų choras, kurio tarpe ypatingai daug naujų dalyvių. Gal tik todėl ir perduotos dainos šį kartą skambėjo silpniau, kaip anais metais, nors to nebuvo galima jausti iš bendro choro, užbaigusio programą. Šiam tarpe pirmą kartą scenoje pavieniu pasirodė ir du priaugantieji menininkai. Tai Edita Pempytė, perdavusi du piano dalykėlius, ir Ed. Lūšis, padainavęs dvi daineles. Abu solistai dar visai jauni, bet atsilankiusių buvo labai šiltai priimti.

Po programos koncertan atsilankiusieji spontaniškai suauko jo daugiau šimto dolerių Balfui, atsakydami į jo laišką, prašantį paramos Vokietijoje esantiems tremtinių vaikams, stengiantis suteikti jiems kiek galima daugiau kalėdinio džiaugsmo.

V. S.

PAJUSKOJIMAS

Vytas Kulnys, gyv. Beach Camp, Keman Bay, British Columbia, Canada, pajieško Alekso Kulnio, 1949 metais gyvenusio Karlsruhe, Vokietijoje.

Baltimore, Md.

Lietuvos kariuomenės minėjimas

Lietuvos kariuomenės 34 metų sukaktuvės Baltimoreje buvo paminėtos š. m. lapkričio 23 dieną.

Sukaktuvių minėjimo pradžia — pamaldos šv. Alfonso bažnyčioje. Per šv. Mišias giedojo op. solistas Ip. Nauragis. Pabaigoje Mišių sugiedota "Maldau už Tėvyne" ne vieną sugraudino.

Vakare šv. Alfonso parapijos salėje buvo iškilmingas posėdis ir koncertas.

Į garbės prezidiumą buvo pakviesti du kariai savanoriai: p. Petrus ir K. Škirpa (atvykęs iš Washingtono), N. Rastenis, Lietuvių legionierių Nr. 154 posto atstovas ir prel. L. Mendelis. Sugiedojus tautinius himnus ir sukalbėjus invokaciją, Motiejaus Karaša kalbėjo apie Lietuvos kariuomenę. El. Slizys kalbėjo apie ateities uždavinius.

Antrą minėjimo dalį sudarė koncertas. Dainavo op. solistas Ip. Nauragis, akompanavo H. Leonienė, deklamavo aktorius p. Palubinskas.

Šį minėjimą suruošė Lietuvių Karių Sąjunga "Ramovė" (Baltimore skyrius). Žmonių prisirinko pilna parapijos salė.

Ir vėl mirtis

Nėra savaitės, kad paskutiniu laiku Dievas neimtų iš šios žemės vieną ar kitą mūsų parapietį. Šį kartą liūdina mirties eilė ištiko Antaną Martinaitį, gerą parapietį ir nuosirdų, jau čia gimusį, lietuvių. Dėl nelengvo gyvenimo jaunystėje, A. Martinaitis jau 20 metų buvo varginamas širdies ligos. Dabar prisimetė plaučių uždegimas ir velionio širdis visai sustojo plakusi. Gedulingos pamaldos už a. a. A. Martinaitį buvo šv. Alfonso bažnyčioje. Gyvųjų tarpe velionis paliko savo žmoną ir dukterį Daratą.

P. K.

CHRISTMAS TREES!

Ben Lipman jau 35 metai kaip biznyje. Jūs galite gauti kalėdines egles bet kokio dydžio. Aš turiu gerai patyrusius matuotojus ir piovejus Nova Scotia.

Skambinkite —

NEvada 8-3439



BEAUTIFUL RELIGIOUS DOLLS FOR CHRISTMAS

NUNS - PRIESTS - ALTAR BOYS

DRESSED IN AUTHENTIC MATERIALS AND DESIGN

Children love the nun dolls dressed like the nun who teaches them. Our new line of unbreakable vinyl dolls have beautiful, delicate, lifelike faces ranging in size from 7 1/2 to 22 inches.

THE "ROSARY NUN DOLL"

A nun doll of unusual beauty dressed in a traditional religious habit belonging to no particular religious order but having fine quality workmanship and materials. — in brown, black, or white habit.

7 1/2 inch — Glassine eyes ... \$3.95

12 1/2 inch — Beautiful moving eyes and hair lashes ... \$5.95

IMMEDIATE DELIVERY on these dolls

OUR LADY OF FATIMA MUSICAL DOLL

Not a statue but a beautiful lifelike doll fashioned as Our Lady of Fatima, with soft simulated hair, movable glassine eyes and real hair lashes. Doll has fine Swiss musical unit which plays "Our Lady of Fatima". A satisfying gift for anyone. Overall height about 15". Allow at least 10 days for delivery.

Only \$14.95 postpaid.

SPECIAL "MADE TO ORDER" NUN DOLLS

Dressed in the religious order of YOUR CHOICE. Give us the complete name of the order and the exact location of their motherhouse. If you cannot give us this information, a pencil sketch, front and back, or a photo or good "word picture" describing the color and as much detail of the habit as you can will help us fill your order promptly and correctly. 7 1/2 to 22" priced as follows. 10 days to 2 weeks for delivery.

7 1/2" ... \$4.95 16" ... \$16.95
12 1/2" ... \$5.95 20" ... \$19.95
14" ... \$6.95 22" ... \$22.95

ST. JOSEPH MISSION SOCIETY
3543 W. 13th PLACE, CHICAGO
Telephone ROckwell 2-8044

Cleveland, Ohio

Visi į talką!

Visi trys Balso skyriai Clevelande rengia piniginių aukų vėjų, kuris truks visą gruodžio mėnesį.

Aukos bus renkamos aukų la pais. Rinkėjai atsilankys į namus. Iš viso reikia 100 aukų rinkėjų.

Džiugu mums pranešti, kad nuo pat pirmos rinkliavos dienos mielai sutiko aktyviai dalyvauti aukų rinkimo vėjuje šie asmenys: V. Amšėjus, A. Augustinavičienė, A. Baniš, St. Barzdukas, A. Buknys, J. A. Damušiai, J. Daugėla, Ig. Malinauskas, J. Smetona, A. Tamulionis.

Pasekime jų pavyzdžiu ir

AR TAI BUS DVIRATIS SIOM KALEDOM?



Pamatykite mūsų pasirinkimą ir pasinaudokite mūsų Kalėdinio "LAYWAY PLANU"

Our Business is Bikes
SCHWINN SALES & SERVICE

SNIEGO PLUGAI \$125.00
Jacobsen Power Mowers

SCOTT'S
619 TENTH STREET
North Chicago, Illinois
Delta 6-3435

KROSNIMS ALIEJUS

NO. 2 IR 3

400 Gal. užsakymas 128/10c už gal.

LION FUEL and RANGE OIL

CAIumet 5-6475

Mes Reiškiamė



PADĖKA

Šiandien, kaip kad mūsų protėviai darė, mes švenčiame Padėkos dieną su giliausiu įvertinimu už Jo duosnumą. Bet dabar, kaip ir tada, mes esame priversti nešti ginklą apsaugoti savo nuo tamsumos karių kurie žada panaikinti Laisvės šviesą. Vis dėlto, su tikėjimu į Jį mes esame tikri kad laisvė laimės, kaip kad laimėjo anais laikais.

CITIZENS' FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 Halsted St. Chicago Heights, Ill.

EUGENE L. KLYCZEK Prezidentas



JOIN OUR Christmas SAVINGS CLUB

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2534 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6640; 7-6641; 7-6642
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois
Under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION RATES	
Member of the Catholic Press Ass'n	\$8.00 per year outside of Chicago
Published daily, except Sundays, by the	\$9.00 per year in Chicago & Cicero
Lithuanian Catholic Press Society	Foreign \$11.00 per year
PRENUMERATA:	
Chicago ir Cicero	\$2.00
Kitur JAV ir Kanadoje	\$2.50
Užsienyje	\$3.00

Redakcija straipsnius tamsi savo nuostata. Nesuaukdotų straipsnių neaušo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turin neatsako. Skelbimų kainos prielaidamos gavus prašymą.

Komunistai ir antisemitizmas

Prieš porą dienų komunistinės Čekoslovakijos teismas nubaudė keturioliką asgūstų valdžios pareigūnų, per daug metų akiai tarnavusių Maskvai. Jų vienuolika nuteista mirti, o trys kalėti iki gyvos galvos. Didelis nuteistųjų daugumas yra žydų kilmės. Tik kas gavome savo bendradarbio Europoje p. J. Lingio straipsnį, kuriame jis teisingai vertina Prahos bylą. Jį dėdami šion vieton, nuo savęs norime tik tiek pastebėti, kad toji byla visu savo asrūmu buvo nukreipta prieš sionizmą ir Izraelį. Red.

Komunizmo vadovaujamose "liaudies demokratijose", Hitlerio "tūkstantmetėje" karalystėje subyrėjus, žydai įgavo pilnas teises. Kraštų naujuose įstatymuose buvo uždrausta antisemitinė propaganda, o valdžios viršūnėse susėdo žydų kilmės politikai. Bet ir pokariniai metai buvo triumfo ir pralaimėjimų kupini. Tarp triumfuotojų buvo ir sionizmas, kuriam vėl pavyko atkurti savą Izraelio valstybę. Atgimus Izraeliui, žydai su savo gana stipriomis tautinėmis aspiracijomis komunizmui jau nebetiko ir pasidarė tiesiog pavojingi. Užtat netrukus pradėjo kaip reikiant pavišūn išplaukti dugne gulėjus antisemitizmas, kaip ir visoks kitoks "izmas", kurio komunizmas nepakenčia. Naujojo antisemitizmo priešaky išsivijo pati Sovietų Sąjunga, kuri pasidarė genocido santarvinių Hitlerio — Goebelo — Rosenbergo & Co. tikra tradicijų paveldėtoja, ką gi, takai buvo praminti, metodai išbandyti, reikėjo juos tik "pagerinti". Baisus sovizmas prasidėjo po karo Sovietų Sąjungoje. Akcija prieš Vakarų reikė ne tik rusų tautos, kaip visokių išradimų bei išradimėlių išradėjos išaugstinimą, bet ir diskvalifikavimą visų mažumų, pirmoje eilėje žydų. Žydai buvo kaltinami ir už jų sionizmą, ir už jų kosmopolitizmą, taigi kartu ir už tautines aspiracijas, ir už jų nebuvimą. Praktinė to viso rusų prieš žydus nusistatymo išdava buvo ta, kad žydai iš vakarų pasienio buvo nugalbenti ir Sovietų Sąjungos gilumą ir susilaukė to paties likimo, kaip ir šimtai tūkstančių pabaltiečių.

NACIŲ PĖDOMIS

"Liaudies demokratijose" antisemitizmo sąlygos buvo kitokios. Rusioko modelio sovizmas ten buvo negalimas, satelinėse valstybėse visokie tautiniai nukrypimai jau baudžiami ir prilygsta išdavimui. Kai lygiai prieš metus — pernai lapkričio 27 d. — buvęs Čekoslovakijos komunistų partijos generolius sekretorius buvo apkaltintas šnipinėjimu, pradžioje nebuvo apie jo žydišką kilmę užsiminta. Bet už kelių savaičių premjeras Zapotocky pareiškė, kad Slanskis konsipiravo suvalstybtą pramonę atiduoti ir savo "žydų ir kitų kapitalistų agentų rankas", be to dar pridėdamas, kad Čekoslovakija netoleruos jokio įsimašymo, ar jis būtų "iš Washingtono, Londono, Romos ar Jeruzalės", apie šiu metų pradžią čekoslovakų laikraštis "Novo Slovo" rašė, kaip "tarptautinis sionizmas" mėgina mobilizuoti pasaulio žydus agresingų Amerikos kapitalistų interesams". Tikriausiai, ne Goebels nebūtų klasiškiau suformulavęs!

Toje garsioje Prahos byloje paaiškėjo, kad be Slanskio jo "nusikaltimų bendrininkais" buvo ir daugiau žydų. Pats Slanskis pagal priimtą ritualą prisipažino kaltas visuose kaltinimo punktuose, jis buvo priverstas pasivadinti net "žydų buržuazinės grupės vadu", kurios tikslas buvo nuversti dabartinį režimą. Kad Slanskis prisipažino padaręs "mirtiną nuodėmę" — apsikrėtęs titoizmu — niekas nenustebo, keisčiausia tačiau buvo, kad jis, kaip savo tų nelegalių kontaktų tarpininką nurodymas titoizmo teoretiką, vadino jį "žydu Pijade".

TITOIZMAS IR IZRAELIS

Ir galingosios Anna Pauker nuvertimas nuo sosto yra antisemitizmo išdava, bet niekur taip begėdiškai komunistinis režimas nepademonstravo savo neapykantos žydams, kaip Prahoje, Maskvai, žinoma, visą bylą laiminant. Vis labiau ir labiau oficialioje spaudoje pabrėžiama iš hitlerizmo paveldėta teze apie žydų niekur neprigijimą ir apie jų svetimumą gyvenamajame krašte. Pagal tai jau minėtą autoritetinę "Novo Slovo" visi atsakingi postai turi būti patikėti tiems, "kurie surišti su tauta ir kraštu, ypač asmenims iš darbininkų ir mažųjų klasių". O viename slovaku laikraštyje žydiškiesiems kosmopolitai kaltinami "neapkenkimu savo krašto, savo kalbos, tautinės kultūros ir savo tautiečių". Taigi, vėl atnaujinamas hitlerininkų sukurtas mitas apie pasaulio žydų bendruomenę ir apie savos "rasės grynumo" išgarbinimą.

Bet kodėl gi dabar taip ryškiai pasireiškė antisemitizmas Čekoslovakijoje? Sionizmo vienas iš troškimų išsipildė — Izraelis atgimė, visi pasaulio žydai ir tie, kurie šiaip ar taip prigijo savuose kraštuose, ir tie, kurie neprigijo, jaučiasi susigražinę tėvų palikimą ir turį sau užnugarį, laikurių iš jų per ilgus amžius kiek prigėsus tautinės aspiracijos vėl sužibę, o tas komunizmui jau nebeapatinka, čia jau tiktizmas. Žinant komunistų taktiką, reikėjo laukti, kad sovietai anksčiau ar vėliau kurlame nors sateliniam kampe griebis naujo pogromo prieš žydus, reikėjo tik progos, reikėjo nusikaltimo ožių, o tokia puiki proga pasitaikė Čekoslovakijoje. Nėra kitos tokios satelinės valstybės, kurią komunistinis režimas taip būtų nualinęs ir gyvenimo standartą taip žemyn nuvaręs, kaip Čekoslovakijoje. Per kelis metus augstas Vakarų Europos lygis buvo privarytas prie Rytų bloko skurdo. Darbininkai reikė ne kartą savo protestą ar tai viešai, ar tai pristabdydami darbo tempą ir neišpildydami vyriausybės oficialiai paskelbtų normų. Premjeras Zapotocky nekartą aštriai puolė profsines sąjungas ir kaltino jas nedrausmingumu, neatsakingumu, neklusnumu ir pan. Tokioje įtempioje padėtyje, kada labai sunku aprūpinti gyventojus reikiama kasdieniniais dalykais ir kada bendras nepasitenkinimas

vis didėja, buvo gera proga valdymo aparate esančius žydus susodinti į kaltinamąjį suolą ir pritaikyti jiems tą patį receptą, kuriuo, sėdėdami hierarchijos viršūnėje, įvarė ne vieną vinių ir savo krašto ir nepriklausomybės grabo lentą. Mauras savo atliko, mauras gali eiti.

Niekas be pačių komunistų nesidžiaugia tuo naujuoju Kremliaus "antisatanizmu". Visi tikrosios demokratijos visuomeniniai sluogsniai smerkia tą Kremliaus prieš žydus palaiminamą žygį. Žmogaus, kad ir koks jis bebūtų, niekas neturi teisės nužmoginti, tautos, kad ir kokia ji bebūtų, niekas neturi teisės žudyti. Žmogaus teisės turi būti visų ginamos, nežiūrint ar jos būtų nukreiptos prieš žydą, arabą, negrą ar indėną.

ANTISEMITINĖS POLITIKOS TIKSLAS

Bet toji garsioji Prahos byla prieš "raganius" aikštė išvelka dar vieną komunistinės ilgų distancijų gudrios strategijos taktinį triuką — puliti žydus ir lyg įsigerinti ne tik galvą keliančiam antisemitizmui Europos kontinento valstybėse, kurių gyventojuose skaudūs patyrimai iš žydų kilmės asmenų dar nėra išblukę, bet ir didžiajam arabų pasauliui, kurie formaliai su savo kaimynu Izraeliu dar vis tebekariauja. Tai gudri ilgų distancijų politika. Kodėl taktiniais sumetimais, jeigu tai naudinga, nepadaryti "nuolaidų" religiniuose reikaluose, kodėl nepulti žydų, jei arabams tai patinka, kodėl nepalenkti savo pusėn daugiau simpatizuojančių vakarietiškos kultūros ir dar nepasivijusiose tautose bei kontinentuose, kodėl klatingų Maskvos sirenų dainavimu nevilioji humaniška ir teisiškai galvojančio vakariečio ir komunistų bučių. Komunizmo strategai puikiai moka "užbovoti" vakariečius ir visokių galvosūkių jiems pridaryti visose pasaulio kampėse. Nesinorėtų tikėti, kad vakarietis tikėtų, jog Kremlius, pasinaudodamas jo vakarietišku kitais pasitikėjimu, jo nebūtų kaip reikiant ampojęs. Nejaugi nėra šių dienų Cato, kurs visada ir visur ne tik sakytų, bet ir per visokius garsiakalbius šauktų: Ceterum censeo Moscoviam esse delendam. Kaip Vakarų kultūros, civilizacijos bei žmogaus teisių gynimo strategai tai padarytų, jų reikalas. Laikas yra geriausias komunizmo sąjungininkas.



Naktis ir diena

KUN. K. STEPONAVICIUS

Katalikybė yra labiausiai išbaigta religija tiek organizaciniu, tiek moksliniu požiūriu. Savo susitvarkymu Bažnyčia gali eiti pavyzdžiu visoms kitoms organizacijoms, o savo moksliniu atbaigimu ji nėra pralenkiama nė vieno kito mokslo, nė tikybos.

Šiuo metu Sovietų Sąjungos didiosios atakos yra taikomos ir Katalikų Bažnyčios organizacijai, nes iš tikriniųjų reikalaujama atsiaikyti nuo Romos ir kūrmo tautinių bažnyčių. Tačiau tos atakos, kad ir labai kruvinos, pasiliks bergždžios, nes Bažnyčios organizacija yra atremta ir nesugriauinama jos mokslo pagrindu, ir kuri buvo nukreipti visi persekiojimai praityje.

Per 19 šimtų metų Bažnyčios mokslas buvo puolamas tiek ginklu, tiek kitų pasaulinių mokslų, tiek erezių. Daug erezių žlugo, kitos susiskaldė į smulkias sekas, o katalikybė pasiliko tokia, kaip buvusi. Kovodami su Bažnyčia kiti mokslai susiskaldė nuomonėmis taip, kad šiuo metu niekas neberanda bendros kalbos, ne sutarimo pagrindiniuose klausimuose. Ir to dėl vieni sako, kad du kart du yra keturi, kiti, galbūt, ir ne keturi. Vienam žmogus tik medžiagos gabalas, kitam šis tas daugiau.

Jei netikintieji laužo galvas ties klausimais: kas yra žmogus?, iš kur jis kilęs?, koks jo likimas? ir tt., ir knygų rinką užverčia retai kam suprantamas išvedžiojimai ir vienas kitam prestatuojamais atsakymais, tikintiesiems atsakymas iš šios klausimus yra toks paprastas, kad ir vaikas gali suprasti, ir toks tikintis, kad nebekelia jiems jokių abejojimų. Tuo būdu, kur netikintiesiems dar pažinimo nakties tam sa, ten tikintiesiems dienos šviesa. Kur netikintieji dar graibosi atsakymo, ten tikintieji jį jau turi.

Tas pats ir su gėriū. Pasivėžgius netikintųjų stovykloje, rasime, kad vieni jų nepri-

pažįsta skirtumo tarp gėrio ir blogio, kiti pripažįsta. Vieni su Nietsche kviečia žmones eiti "anapus gėrio ir blogio" ir žmogaus jėgai duoti valią, o kiti liepia pasilikti prie gėrio ir būti dorais. Be to, vieni sako, kad dora yra tai, kas man naudinga, o kiti — kas kitiems naudinga ir taip be galo. Kiek galvų, tiek nuomonių. Kas kita katalikui. Jam galioja Apaštalo nuostatos: "Visa, kas nesutinka su įsitikinimu, yra nuodėmė" (Rom. 14, 23). Įsitikinimas nulemia veiksmo dorumą ir nedorumą. Pats gi įsitikinimas gaunamas Bažnyčios mokykloje ir jis lieka nepalauiamas, kaip rodo persekiojimų istorija. Šitoje Bažnyčios mokykloje katalikas išmoksta atskirti gėrį nuo blogio ir nustatyti visus pirmuo laipsnius tarp įvairių gėrių, randamų žemėje ir siekiamų danguje.

Visa tai turėdamas mintyje, Apaštalas ir pradeda Advento laiką priminimu: "Naktis praėjo, o diena priartėjo. Todėl meskime šalin tamsybės darbus ir apsisilikime šviesos šarvais! Kaip dieną, elkimės padoriai" (Rom. 13, 11-14). Nežinios nakties baismumą supranta tie, kurie po ilgo klaidžiojimo rado tiesos šviesą Katalikų Bažnyčioje. Iškalbus pavyzdys yra šv. Augustinas, kuris rašo savo Išpažinimuose (X, 27, 38): "Pervėlai Tave pažinau, o Groži, senovėlai Tave pamilau! Ir štai, Tu buvai manyje, o aš ne savyje, ir ten, svetur, aš įieškojau Tave; iškrypsiaš aš mečiau iš Tavo sukurtus daiktus, kurie yra gražūs. Tu buvai manyje, bet manęs nebuvo su Tavim. Tie daiktai laikė mane toli nuo Tave, kurių nebūtų visai, jei jie neturėtų buvimo Tavyje. Tu mane kvietei ir šaukei, ir taip palaužei mano kartumą. Tu man švietei ir spindėjai, ir taip pašalinai mano akumą. Tu kvėpei savo kvapamą, aš juo alsavau ir troškau Tave. Aš paragavau Tave ir dar daugiau alkstu ir trokštu Tave. Tu tik palietei mane, o aš nebeatsigėrėju Tavim". — "Kitados jūs buvote tamsybė, dabar esate šviesa Viešpatyje" (Ef. 5, 8).

Tikrai, Tvėrėjo didybę ir begalinę išmintį tik tas tikrai pažins, kurs pasistengs iš tos galingos knygos, kurią mes gamta vadiname, jo mintis išskaityti.

— Chemikas J. Liebig

Apie "Draugo" ir "Naujienu" morale

P. STRAVINSKAS

Aisakydamos ir "Drauge" atspausdintą mūsų straipsnį "Socializmas ir Bažnyčia", "Naujienu" (jų bendradarbis P. Švagždyas) 8 m. lapkričio 11 d. pareiškia:

1. — kad mes aname savo straipsnyje klaidingai teigiame, jog socializmas ir krikščionybė nesuderinami ir kad tikintieji katalikai negal dalyvauti marksistiniame socializme; eile;
2. — kad mes jokiais duomenimis neįrodėme savo teigimo, jog marksistinė spauda yra kritusi iki pasibaistėtinai žemo moralės lygio;
3. — kad marksistinės spaudos moralė esanti augstesnė už "Draugo", nes:
 - a) "Draugas" ir jo bendradarbiai pasisakė prieš Lietuvų Fronto sąjūdį ir apskelbė frontininkus katalikybės priešais ar bent eretikais;
 - b) "Draugo" "uolus bendradarbis Gobis frontininkų nepasaulėžvalginę politiką sulyginęs su Stalinu politika ir tuo frontininkus sunkiai įvedęs be pniekinės, nes, girdi, "mums nėra žinoma būdas, kurio būdu galima labiau paniekinėti ir pažeminti žmogų, kaip jį sulyginti su Stalinu" (šią citatą prašoma išdėmėti!);
 - c) "Draugas" nedavęs vietos P. Gobio oponentui replikuoti ir tuo būdu "Draugo" redakcija atsisotusi "Gobio pusę";
 - d) suniekinęs ir apšmeižęs frontininkus, "Draugas" savo šmeižtu neatšaukia;

Dabar pažiūrėkime, kiek šitie "Naujienu" teigimai ir kaltinimai pagrįsti.

I. Dėl socializmo ir krikščionybės. 1. Kad marksistinis socializmas nėra suderinamas su krikščionybė, kad dėl to tikintieji katalikai negal dalyvauti socialdemokratų eilėse, tai aiškiai pasakytą popiežiaus enciklikose, kurių žodžius mes esame papcitavę pirmesname savo straipsnyje. "Naujienu", deia, tu enciklikų nepripažįsta ir dargi jas išjuokia, sakydamos: "gal gi tu enciklikos ir ką kita sako, bet mums gyvenimo praktika įdomesnė už jo enciklikas" (mano pabr. P. Str.). Kokie yra tie "Naujienu" "praktikos katalikai", kurie nepripažįsta popiežiaus ir jo enciklikos jokia moralinio autoriteto, mums nevisai aišku. Ar tik jie nebus kokie Alfred Rosenberg "pozityvines krikščionybės" ("positives Christentum") išpažinėjai, kurie sakosi su jokia konfesija nesurišti, kurie "praktikos sumetimais" konstruoja "krikščionybę be Kristaus"? Tokie "katalikai" gal ir gali marksistiniams socialistams priklausyti, jei jų "enciklikos" jiems to nedraudžia. Bet argi apie tokius "katalikus" mes kalbame?

II. Dėl "Naujienu" moralės

Nežiūrint tai, kad "Naujienu" nesuskaitomą daugybę kartų su lauzė spaudos ir bendrinės etikos principus (nekalbant jau apie paprastą etiketą), jos dar drįsta teigti, kad mes neturime jokių faktų jų moralės kritimui įrodyti. Joms prašant, kad kuriuos mūsų jau šiame laikraštyje augščiau minėtus kaltinamuosius faktus mes čia joms priminsime:

1. — "Naujienu" pačių begėdiškiausiu būdu yra apšmeižusios kan. Kapočiu. Išgalvodamos, kad metęs kat. Bažnyčią ir perėjęs į schizmą;
2. — jos apšmeižė katalikų filosofą prof. Antaną Macina, išgalvodamos, kad jis (būdamas Lietuvoje palikęs žmoną ir vaikus) Vakarų Vokietijoje civiliskai susituokęs su vokieiete;
3. — jos ištisus praėjusius metus šmeižė ir begėdiškai niekino Clevelando lietuvių visuomenės veikėjus ir net atskiras organizacijas, dėl ko joms Clevelando lietuvių Tremtinių Draugijos visuotinio susirinkimo nutarimu, veik visais balsais (išskyrus tik tris), balsuojant net ir "Naujienu" skaitytojams (!) buvo pareikštas protestas ir pasipiktinimas;
4. — jos su savo "Keleiviu" yra tiesiog su žemėmis sumaišiusios Lietuvos teismus, veikusius vokiečių okupacijos metu: dėl to abu tie marksistiniai laikraščiai susilaukė visos kitos lietuviškos spaudos atėrimo, o Lietuvių Teislininkų Draugijos centro valdyba "Naujienu" įdėjo tu šmeižtą atitaisydamą ir jos rašėlyv pasmerkimą;
5. — "Naujienu" pseudonimal (kurie prof. Viktoras Biržiška visai teisingai yra davęs "spaudos banditų" vardą) savo polemikoje vartoja tokius grubius, neskoningus, su elementariais padomumu etiketa ir gerųjų spaudos išorės reikalavimais griežtai priešingus išreiškimus: kokių niekur neužtiksi kitoje lietuvių spaudoje. Pvz., laikraštis savo oponentą vadina "pasitustosios fantazijos žmogyste" (jau ne žmogum, o "žmogyste"!); "terlojančiu popieriu" (!), arba, sakysiu, katalikų veikėjas "Naujienu" pseudonimo vadinamas žmogum, kuris turi "didele", bet "tuščią" galvą (kuris tas pseudonimas sakosi "anšitūšes") ir pan. Darosi ne tik koku, bet tiesiog

šlykštu tokius "Naujienu" žurnalistus "perlus" paskaičius. Laikraštis, kritęs iki tokio žemo moralės lygio, darosi mums polemikai ir rimtai diskusijai tiesiog nepasiekiamas.

Šių kelių faktų, kuriuos mes patiekėme, "Naujienu" reikalaujant, gal ir užteks, nors jų mes galėtume čia prirašyti ištisą gaušybę.

III. Ir dėl "Draugo" "nemoralės"

1. Bendrai. Tenka pasakyti, kad pagal įprastą tvarką dėl įžeidimo iedžiama skystis tik nukentėjusiam. Jei nukentėjusysis dėl jam padarytos skriaudos nesiskundžia, tai tariama, kad jis arba visai nesijaučia nuskriaustas, arba su skriaudos padarymu sutinka. Volenti non fit iniuria (nedaroma skriaudos tam, kas su jos padarymu sutinka). Todėl, mūsų nuomone, ir "Naujienu" nevertėtų jaudintis dėl "Draugo" padarytų frontininkams "skriaudų", kada dėl to patys "nukentėjusieji" nesiskundžia. Ypač, kad "Naujienu" lapkričio 4 d. laidoje aiškino, jog frontininkai yra tik "paprastus karjeristų sambūris, turįs aiškų diktatorių antspalvą", kad jis kai kieno manytu turįs "pasaumų j savo laiku pagarsėjusį sambūrį Kanadoje" ir t. t. Pastebėtinai, kad "Naujienu", kurios šandien taip "gina" frontininkus, o kaltina "Draugą", tiems patiems frontininkams suniekinti rėmėsi kaip tik jų dabar kaltinamų "Draugo" bendradarbių nuomonėmis (jas, žinoma, savaip interpretuodamos ir iškreipdamos). Kur čia yra "Naujienu" logika ir moralė?

2. Dėl katalikų diskusijos. Kad katalikai savo spaudoje pasielkia nuomonėmis pasaulėžvalginiais ir politiniais klausimais, dėl to, rodos, niekas neturėtų pikintis, ar stebėtis. Galima tik džiaugtis, kad atsiranda minčių ir bandymų radikaliskiau spręsti tas, ar kitas viešojo gyvenimo problemas. Tas kaip tik rodo katalikų nesustingimą savo politinėse "dogmose", jų dinamiškumą, gyvumą ir kūrybingumą. Lygiai netenka stebėtis ir tuo, kad tradicinių principų saugotojai naujų kelių įieškotojams drašiai ir atvirai atskirta, savo pažūras gina. Tas rodo šio pastarųjų pasaulėžvalginės samonės aiškumą ir jų įsitikinimų tvirtumą, kas turėtų būti laikoma asmenybės teigiamu, o ne negiamu bruožu. Antra, gi tiesa, kad dažniausiai paaiškėja tik gražių metodų principinėje diskusijoje. Jei kartais būna kiek katalikų tarpe diskusijos iškrūpimų, tai jų juk visiems pasitaiko. Svarbu tik, kad polemika vyktyt mylint žmogų, o neapkenčiant tik klaidos.

3. — Dėl p. J. Gobio polemikos. Kas sekė p. J. Gobio polemika su p. Dambra "Drauge", tas nieko nemoralaus joje nerado ir rasti negalėjo. Jei p. J. Gobis, gal, sakysim, ir nevisai taip supratęs frontininkų "nepasaulėžvalginę politiką" (dėl to stebėtis nereikia, nes frontininkų programa dar oficialiai nepaskelbta), bandė įrodyti, kur politikos "nepasaulėžval-

giškumas" nuveda, tai iš to dar negalima daryti išvados, kad "Draugo" bendradarbis "žmogų sulygino su Stalinu". Mūsų augščiau duota ir specialiai pabrūkta "Naujienu" citata apie tai, kad, žmogų sulyginiant su Stalinu, parodomas tam sulyginamajam didžiausias paniekinimas, ir iš esmės yra teisinga. Ji tik ne "Draugui", o pačiai marksistinė spaudai taikytina, nes tokį žiaurų nusidėjimą moralės principai (žmogaus sulyginimą su Stalinu) daro tik ta marksistinė spauda. Štai, prieš akis turime mūsų lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame straipsnyje pačių begėdiškiausiu būdu Katalikų Bažnyčia su visomis savo institucijomis ir hierarchija yra sulyginta su sovietinio režimo sistema, o Katalikų Bažnyčios galva — popiežius sulyginamas su Stalinu. Straipsnis niekieno nepasirašytas, todėl jį reikia laikyti lietuviško marksistinio žurnalo "Darbas" 8 m. 1 (13) Nr., kurio 7 psl. randame straipsnį "Vatikanas ir Kremlius". Šiame

Iš sugrįžusiųjų pasakojimų

Lietuvių dosnumas

Krašto Valdybos atstovo apklausinėta, viena 1951 m. iš Lietuvos sugrįžusi vokiečių taip pradedama savo pasakojimą:

"Karaliaučiuje siautė didžiulis bėdas. Labai daug gyventojų nuo bado mirė. Daug kas bėgo į Lietuvą, nes mus pasiekė gandai, kad ten labai geri žmonės gyvena, kurie vokiečius mielai priima, globoja ir nuo rusų slepia. Savo gyvybę gelbėdama, nutariau ir aš vykti į Lietuvą, nors buvo reikalinga daug sunkumų nugalėti. Tam tikslui kelios moterys suradome porą kardininkų, kurie traukiniu vyko į Lietuvą. Jie buvo ukrainiečiai.

Pasislėpėme vagone po bagažų ir taip laimingai 1948 m. kovo mėn. aš nuvykau į Kauną. Aš ir kiti vokiečiai buvome labai išbadėję, dėl to lietuviai stotyje ir gatvėje tuojau žinojo, kas mes tokie esame. Vienas lietuvis stotyje, silpnai vokiskai kalbėdamas, paklausė, ar esu alkana. Nusivedęs kiek į šalį, davė man gabalą lašinių.

Lietuviai iš visų pusių kišo mums rublius, aš turėjau jų pilną sauja. Vaikai, eidami į mokyklą, davė mums savo prieš piečius. Iš pradžios valgiau tik sausą duoną, kad sveikatai nenkenktų. Vieną mėnesį pasilikau Kaune elgetaudama. Lietuviai vis duodavo".

Per miestelį žygiavo partizanai

Viena, taip pat iš Lietuvos sugrįžusi, moteris pasakoja, kad Lietuvoje 1949 metais ji miške sutikusi apie 20 partizanų. Kartu su viena lietuve jau iš tolo juos pamatėsi ir abi norėję bėgti. Bet jos draugė atpažinusi, kad tai ne rusai, o partizanai. Jiems priėjus, ji pažinusi, kad keli iš jų yra aplinkinių kaimų gyventojai. Partizanai pagrasinę apie sutikimą niekam nepasakoti, net ir namie.

Jie visi buvę uniformuoti, gerai ginkluoti, o kepurėse turėję įsisegę kaukole.

1950 m. vasarą apie 50 — 100 partizanų pražygiavę Zagarės miesteliu, dainuodami lietuviškas patriotines dainas. Mielia, NKVD ir rusų kariuomenės dalinys jų visai neužkabėjęs. Buvę išplėšti sandėliai ir paimtas maistas. Gyventojams ir vaikams buvo dalinami saldu mynai ir kt. Po to įvykio atvykę kariuomenės daliniai apsupė visą mišką ir iš trijų pusių ėmė jį "sukuoti". Per apsirikiimą įvyko susišaudymas tarp pačių rusų dalinių, — tuo įsiekijimas ir buvęs baigtas, partizanų nesuradus.

Partizanai pamokė

Viena jauna, Tilžėje gimusi, 21 metų vokiečių, 1951 m. grįžusi su transportu iš Lietuvos ir daugiausia išbuvusi Skuodo apskrityje, tarp kitko, pasakoja tokį jos pergyventą epizodą:

"1950 m. gruodžio mėn. per vestuves pas vieną ūkininką įėjo uniformuotas partizanas su pis toletu rankoje, be kaukės (mums pažįstamas ūkininkas, kurio tėvai buvo ištremti). Jis įsakė orkestrui groti jo garbei maršą. Pats gi, laikydamas rankoje sarašą, iš eilės visų dalyvėjų dokumentų, vis žiūrėdamas sarašan.

Ir mane paklausė, kas aš. Atsakiau, kad vokiečių. Paklausė, ar ne šnipas, ir daugiau nevalgino.

Tikrindamas toliau, apsislojo ties vienu 17 metų berniuku, iš kito kaimo. Patikrinęs sarašą, berniukui liepė klaupytis prieš Marijos paveikslą ir melstis — kai persižegno po maldos, bus nušautas. Kaltė — jo brolis esąs sribų vyr. leitenantas ir dalyvavęs 3 šeimų išvežime Sibiran, taip pat ir šio partizano motinos. Vainuolio tėvams, buvusius vestuvėse, išdrožė pamokslą, ypač motinai: "Motin, motin, kokius vaikus išauginai? Bet ateis diena..." ir tt. Vaikina prigrasino niekur nesidėti ir brolį įspėti. Po to iš vestuvių išėjo. Lauke ant žemės buvo sugulę apie 20 — 30 partizanų. Gi jieškomasis to septyniolikmečio brolis buvo pasislėpęs po stalu ir jo nerado, nes niekas nesisėdė, bijodami vėlesnių represijų".

PLB Vok. Kr. V. I.

Nauja šmeižtų banga

Komunistų propaganda, bandydama suniekinoti katalikų Bažnyčią ir ją pakeisti tautinėmis bažnyčiomis anapus geležinės uždangos, šiuo laiku dar labiau stiprina Vatikano ir šv. Tėvo šmeižimą, šv. Sostą vaizduodama kaip kapitalistinę organizaciją, priklausančią nuo Amerikos, "Imperialistų". Pagaliau ėmė net skelbti, kad Bažnyčios vadovybė iš Romos yra persikėlusi į New York ir yra atiduota į kardinolo Spellman rankas. Tokiais fantastiškais šmeižtais komunistai per daug jau lengvai nori sau laimėti tikinčiųjų gyventojų mases.

— Aukso knyga. Šiomis dienomis prie Fatimos Dievo Motinos kojų buvo padėta aukso knyga, kurioje yra surinkti 40,000 Olandijos katalikų šeimų parašai, pasižadant kiekvieną dieną kalbėti rožančių šeimose.



Nėra ko sielotis dėl lietuviškos kultūros. Ji nyksta. Vietoj to rašyk laišką Liet. knygoms klubui Chicagoje ir užsisakyk jos knygu. Tada jausiesi prisidėjęs prie lietuviškos kultūros kūrimo ir nesėdėsi toks rūškanas ir nelaimingas namie.

LIET. KN. KLUBAS

2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

HELP WANTED — VYRAI

LYTLE ENGINEERING & MFG. CORP.

Siūlo jums nuolatinių darbų, švarių dirbtuvė ir darbininkų įvertinimą. Mums reikalinga patyrę.

WIRES & SOLDERER
COIL WINDERS
ASSEMBLERS
INSPECTORS
TESTERS

Geras atlyginimas — gera proga vis augančioj Electronics dirbtuvė. Ateikite asmeniškai pasikalbėti apie jūsų ateitį su...

LYTLE ENGINEERING & MFG. CORP.

4721 North Kedzie Avenue

CLASSIFIED AND HELP WANTED ADVERTISEMENTS

PROGOS — OPPORTUNITIES

Vyrų, moterų ir vaikų rūbų krautuvė, įsigyvenęs bižnis geroje vietoje ant judrios gatvės Ciceroje. Nebraungiant parduoda bižnį, namą ir "fikšerius", \$15,500, plus inventorių. Nori skubiai parduoti, vienas išigali apsi. Ideali vieta porai. Šaukite savininką —
Olympic 2-3403

Užuolaidų ir rūbų valykla
Pilnai įrengta. Geras elgas bižnis įrengtas prieš 17 m. Zoma nuoma, geras autas. Ideali vieta porai, pamatę įvertinsite. Kaina \$2,500; dėl ligos nori skubiai parduoti.
5344 W. North Ave.
Merrimac 7-2217

Grosėnė ir delikatesų krautuvė, su namu, įsigyvenusi apylinkė ir iš toliau kiltinga. Gera vieta mėsininkui. Našė turi parduoti dėl silpnos sveikatos. Nebraungiant, \$11,500; nori skubiai parduoti. Pamatę įvertinsite.
1509 W. 51st St.
Yards 7-6166

Savininkas parduoda Cocktail Lounge ir Restoraną. Gražiausioj šiaurinėj dalyj. Daro virš \$130,000 metuose. Pilnai įrengta su gražiausiomis įrengimais. Įkainuota prieinama skubiam pardavimui atsižadus kitoms susidomėjimams.
LAkeview 5-9678

Grocery-Produces-Gold Meats — Valgymų produktų krautuvė. Gera vieta, laukiantis ir degtinė. Geras elgas bižnis. Prie kampo ant W. 63rd St. Prieinama nuoma, 5 metų sutartis. Gv. patalpos. Ideali vieta porai. Dėl kitų interesų nori skubiai parduoti, nebraungiant. Šaukite savininką.
Grovehill 6-9509

GROCERY STORE (GENERAL)
Ir namas su moderniu 4 kamb. butu užpakaly. Aliejum apšild. Didelė apyvarsta. Modernūs įrengimai, daug prekų. Dėl silpnos sveikatos nori skubiai parduoti, nebraungiant. Pamatę įvertinsite.
9053 S. Austin Ave.
Oak Lawn 2118

TAVERNA — su arba be 2 aukštų mūrinių pastatų, su 7 kamb. butu; gražūs įrengimai; gerai įsteigta; idealiska porai; turite pamatyti, įvertinimui; savininkas parduoda.
224 WEST 63rd STREET
ENGlewood 4-8985

TAVERNA
Kartu su "Grill". Visi modernūs įrengimai. Pulkioje vietoje prieš U. S. Steel Corp. Prieinama nuoma, ilga sutartis, pamatę įvertinsite. Gydytojo įsakymu turi pasitraukti iš bižnio, parduoda už \$8000.
arba skambinkite savininkui
BAYport 1-6225

PARDAVIMUI
Parduodamas 2-ju dalių mūlyno „velour“ salono komplektas ir 3-ju dalių piešto medžio mieg. kamb. komplektas su medžiu ir spyruklėmis. Gunderson 4-1462.
3511 S. Gunderson Ave., Berwyn, Ill.

Pardavimui mėsos šaldytuvai, mėsių pjauti (meat slicer) mašina, elektrinė „scale“ (svarsstyklės), „adding machine“, „registeris“. Taip pat ir visos prekės. Visi gerai stovys.
836 W. 33rd Place

ISNUOMOJAMA

Isnuomojamas 5 kamb. butas; šilts vanduo; gazo šiluma; kreiptis vakare po 5 v.
1730 SO. DESPLAINES AVE.
REpublic 7-0951

ISNUOMOJAMAS kambarys; šviesus, galima naudotis virtuve, šaldytuvu; prie mažos šeimos. Kreiptis: (3-ias aukštas)
3961 So. Campbell Avenue

Isnuomojamas kambarys. Su apšildymu ir atskiru įėjimu.
8714 S. Winchester Ave.
Tel. BEverly 8-9477

REIKALINGAS BUTAS

Inginieriaus 4 asmenų šeima ieško Marquette Parko rajone 5-6 kambarių buto. Mokės iki \$100. Siūlyti tel. GRowell 6-8476 po 6 val. vak.

NORI PIRKTI

Norisi pirkti naudotą pijaninę, geram stovį.
Tel. WAilbrook 5-3674 nuo 6 val. vak.

Help Fight TB



Buy Christmas Seals

HELP WANTED MOTERYS

GIRLS
for KICK PRESS and ASSEMBLY WORK
Perm. — 5 day — 40 Hours
Overtime — Bonus Rates
HARVEY SPRING & MFG. CO.
865 N. SANGAMON

WOMEN
General Factory Work
Good Pay
Steady

- Congenial working conditions
- Liberal employee benefits
- Paid vacation

Apply
10 a. m. to 5 p. m.
see Helen Nelson

F. D. FARNAM & CO.
4940 W. Flournoy St.

REAL ESTATE

6 kamb. Cape Cod namas; didelis gyvenamas kamb.; židiny; „knotty pine“ papuošimai gana didelis valgomasis kamb.; virtuvė klinkinė; gerai žinomo išdirbystės kabinetai su „formica“ viršais; garas ir elektra įrengimas; pasidėjimo kamb. prie virtuvės; taip pat naujas aliejinis šildytuvai; 2 dideli miegam.; kokių vonia ir dušas; rūsy; 22x22 garažas, iš šono įvažiavimas; šis namas yra švariausias, randasi gražioj Hickory Hills apylinkėj; sklypas 100x132; daug kitų prieđ. Savininkas parduoda tikai už \$15,900. Yra perkeliamas į „West Coast“
9337 S. 81st Ct. Oak Lawn 2582-J-2

Parduodamas 30'x125' pėdų sklypas — 6350 S. Koln Ave. Yra visi įtaisymai. Kaina \$1350.
CLiffside 4-7359

SAVININKAS PARDUODA 4 kamb. mūrinį „cottage“; geriausias stovyje; uždara veranda; garažas; auto. aliejinis apšild.; ištais rūsy; arti prie visokių patogumų; įkainuota prieinama skubiam pardavimui.

3203 S. KARLOV AVENUE
Bishop 7-3240

MAZI INDIANOJE ŪKIAI
40 akrai gražus namas \$17,000
37 akrai ir pastatai \$12,000
20 akrai ir pastatai \$14,000
5 ir 10 Acre Tracts — Prieinama, pasirinkimas medžiųjų sklypų.

Visos nuosavybės yra 1 val. nuo miesto

WARNER REAL ESTATE
Šaukite, rašykite arba atvažiuokite pamatyti.
R. R. 2 Chesterton, Indiana

TIKRAI GERIAUSI ŪKIŲ
PIRKINIAI

160 akrai — gražus mūrinis namas; visi kiti pastatai, gera žemė; parduoda už \$29,500 — išimokėjimai.

190 akrai — du gražūs dideli namai; pulkūs kiti pastatai; visi modernūs patalpos; kaina \$60,000. Rašykite arba pamatykite taip pat kitus ūkius nuo 40 iki 360 akierių geroj apylinkėj.

MORRISY & GILBERT
Elkhorn, Wisc. Šaukite 321

Pirkite tiesiai nuo savininko. Doltone parduodamas 2 miegam. mūrinis namas; 7 metų senumo; „bay“ langas gyvenamam kamb.; uždarama veranda; užuolaidos; aliejinis židinis; langai ir stiklai; didelis medžiūtas sklypas; ištais rūsy; gazu apšild.; 1 1/2 autom. garažas; artu mokyklų, susisiekimo; galite tuojau užimti. \$14,900, 244 E. 143rd St. Doltone 2188.

LIGA priverčia parduoti. Pirkite tiesiai nuo savininko! Greitas užėmimas. Tikrai pinigų uždirbimo nuosavybė.
Polisio rojus — apstatytas namas, akis, vasarnamis prie St. Joseph River, arti Benton Harbor; tapšius 10 kambarių namas, karštu vandeniu apšildomas. Taip pat 8 kamb. namelis, 4 kamb. namelis, valgomasis ir sekamas salė, daržinė, 12 akrai parduotus parkus. Kaina \$25,000; \$10,000 įmokėti. Mr. Mead, U.S. No. 31, R. No. 3, Benton Harbor, Mich. Tel. 6-4775.

KAINA \$20,000; \$8,000 GRVNAIS

PIRKITE TIESIAI IŠ
SAVININKO!

Didelė rezidencija prie kampo, 4 mieg. k., „den“, maturalus židiny. Geros kokybės konstrukcija; automatiškas aliejinis apšild.; žemi mokesčiai; didelis kampinis sklypas. Tuojau galima užimti. Savininkas verčiamas parduoti nebraungiant nes išvyksta iš miesto į naują darbą. Skambinkite arba matykite savininką.

Tel. Cary 2101 arba atvykite
Kampas W. Main ir Prairie Sts.
Cary, Illinois

HELP WANTED — MOTERYS

Skelbtis „DRAUGA“ apmokoma, nes ji yra plačiausia skaitomasis stovyj diena, o skelbtimui kaina yra prieinama visoms.

"DRAUGAS" AGENCY

55 E. Washington St.
Tel. DEarborn 2-2434
2334 So. Oakley Ave.
Tel. Virginia 7-6640-7-6641

REAL ESTATE

2-ju augštų mūrinis namas
5 ir 6 kamb. butai 2 autom. gr. Automatiškai apšild., automatiškai karštas vanduo. Namas gerame stovy. Parduoda našė. Nebraungiant.
4589 Archer Ave.
LAfayette 3-2620

Du gerom pajamom mūriniai namai ant vieno sklypo. Rūsiai. Trys kambarių kamb. butai ir modernūs 5 kamb. namas užpakaly su centraliniu apšildymu. Kaina \$15,000. Apšildyti šiuo adresu — 1334 S. Talman Ave. arba šaukite savininką po 4 v. v.
ROckwell 2-7792

Savininkas išvyksta į California turi praduoti gražų prieš karinį 5 kamb. Georgian „face brick“ namą. Gazu šildomas, maturalus židiny ir įrankiai; klinkinė vonia; dideli mieg. k.; cedro medžio rūbinės; gražus poilsio kamb., foto tamsus kamb., nauji kilimai ant laiptų, „inlaid“ linoleum virtuvėje, baltos metalinės spintos, 1 1/2 autom. garažas, gražūs didelis apšildomas sklypas. Tikrai \$14,750.
CEDarcrest 3-1503 9537 S. Un'on Ave.

BRIGHTON PARK

Dviejų butų po 4 kambarius mūrinis namas su insuliuotais uždaraais porčiais, 2-ju autom. garažais. Atskiri centraliniai apšildymai abiem augšams; 2-as augštas gazu apšild. Kaina \$19,500. Susitarimui apžiūrėti skambinkite Triangle 4-7070

Savininkas parduoda

Calumet mieste — pietų dalyje, moderniška, 5 kamb. namas; židiny, insuliuota. (labai lengvai apšild.) 2 autom. garažas, iš šono įvažiavimas; arti prie visokių patogumų. Įkainuota skubiam pardavimui.

223 Ruth St.
TOrence 2-5258

Trijų butų — 2 po 5, 1-as 4 kamb. — Moderniškas mūrinis namas, 2 autom. mūrinis garažas. Karštu vandeniu apšild. Ant Campbell Ave. tarp 6th ir 7th St. Parduodamas už paprastą kainą. Savininkas priverstas parduoti, nusipirko didelį namą. Dėl apžiūrėjimo šaukite —

WEntworth 6-4837

SAVININKAS PARDUODA 3-ju augštų namą. Butai po 5 kamb. (3 mieg. kamb.) „Asbestos siding“ apmuštos sienos. Uždara porčiai, 50 pėdų sklypas, 2-ju autom. mūr. garažas. Skambinkite po 6 val. vakaro Virginia 7-1326 arba atvykite 4453 S. Honore St. (2-as augštas iš kiemo).

Atdara Sekmadienį nuo 1 iki 6 val. vak.

MODEL HOME

3 Miegam. Namai
PILNA KAINA \$14,900
MAZAS ĮMOKEJIMAS
5224 S. Normandy-6700 vak.

5308 S. Melvina - 6200 vak.

Nauji mūriniai 1 aukšto, ištais rūsy; kokių vonia; kabinetai virtuvėje; auto. apšild. ir karštas vanduo; visi dideli kamb. su rubinėmis. Daug prieđ.

Galite dabar užimti

DUGGAN BROS.

BUILDERS
7627 S. Western Ave.
WAilbrook 5-7222

NAUJAS 1 1/2 AUKŠTŲ NAMAS
ANT 3/4 AKERIŲ
8200 So. Wolf Road,
prieš Willow Springs Pool

5 1/2 kamb. ant pirmo aukšto su padidintam viršum, užtikninti didelis dēl kitų 4 kamb.; su kanalizacija, apšildymu, elektra. Ištais rūsy; prijungtas garažas; savininkas turi parduoti, apleidžia valstybei. Privatiška.

MODEL HOME

NAUJAS NAMAS
MAZAS ĮMOKEJIMAS
5205 S. New England
(6900 vakaruose)

Naujas 5 kamb. mūrinis 1 aukšto namas. Visi dideli kamb.; kokių vonia; beržo kabinetai virtuvėje; auto. spaudžiamu oru apšild. ir karštas vanduo.

Galite dabar užimti

Įkainuota skubiam pardavimui

DUGGAN BROS.

BUILDERS
7627 S. Western Ave.
WAilbrook 5-7222

Platinkite "Draugą"

PERSKAITE "DRAUGĄ".

DUOKITE JI KITIEMS.

HELP WANTED — VYRAI

Ar jūs ieškote nuolatinio darbo su užtikrinta ateitimi?

VYRAI — BERNIUKAI

Nereikalingas patyrimas; išmokysime sąžiningus darbininkus; „golf course“ prižiūrėjimo darbas viduje ir lauke; patyrimas nebūtinas. Dėl metų nėra jokių sunkumų, jei fiziškai tinkamas. Susipažinimas su mechanišku darbu įvertinamas; 45 val. sav. su geru atlyginimu; laikas ir pusė viršvalandžiams; nuolatinis darbas tinkamam vyrui. Ateikite pasikalbėjimui.

BROOKFIELD COUNTRY CLUB

Addison, Ill. TUxedo 9-0232

MAIL HANDLERS

\$1.69 per hour

Permanent work; All shifts at 12th St. Central Station.

Illinois Central

R. R.

Room 101
109 E. Roosevelt Road

(Roosevelt Rd. or Michigan Ave.)

- PUNCH PRESS OPERATORS
- POLISHERS AND
- SPOT WELDERS
- EXPERIENCED PLATER
- DAY AND EVENING WORK.
- PERM.; GOOD STARTING SALARY.
- GOOD WORKING CONDITIONS
- EMPLOYEE BENEFITS

Reflector Hardware Corp.

2235 S. Western Ave.

IDOMIOS KNYGOS

AR JAU TURITE

SAN MICHELE KNYGOS II DALI?

Ši knyga jau išėjus iš spaudos. Axel Munthe knygoje nuostabių vaizdingumų ir atvirumų supažindina Jus su tokiomis įjymybėmis, kaip novelistas Maupassant, gydytojai Chareot, Pasteur, Jus nuveda į žemės drebėjimų sunaikintą Messingą ir gražiąją Capri, Jums atskleidžia daug medicinos pasaulio paslapčių, rūpestingai slepiamų nuo nereikalingų akių, kontrastus tarp vargšų ir turtingųjų, mato mus iš gydytojo laukiamojo.

Tai knyga, kurią neuztenka perskaityti tik vieną kartą!

Kaina 2.50 dol.

Užsakymus ir pinigų siųskite:

„DRAUGAS“
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

TRYŠ SVARBIOUS KNYGELES

kurias kiekvienas privato perskaityti, nes jose ras daug gyvenimui reikalingų pamokymų.

MAZASIS TORULYBES KELIAS

Šioje knygtėje garšioji šv. Teresės kodikėlio įžaus nuoro tikrąjį kelią į amžinąją laimę. 150 p. \$1.00.

KAIP ĮSIGYNTI SKAISTYKLOS

pilna naudingų patarimų, kurie primena sielas skaistykloje kenciančias ir sužadina mums meilę Joms.

Kaina 40 centų

SKAITYK — RASI UZSLEPTĄ TURTA

tai raktas atveriantis mums tikrųjų turty skrynią. Kaina 30 centų.

Užsakymus su pinigais siųskite

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Nauja Vytės Nemunėlio knyga

LIEUVAI TEVNEI
Patlams mūzišioms skaitytojas spalvotos VI. Vileikio iliustracijos
Kaina 50c

Užsakymus su pinigais siųskite

DRAUGAS
2334 S. Oakley Ave.
Chicago

KANADOJE

Hamilton, Ont.

Bažnyčios statyba

Spalio mėn. užbaigti naujos bažnyčios išorės darbai: sienos ir stogas. Vidaus įrengimams tuo tarpu pritrūko lėšų. Apytikriai skaičiavimu bažnyčiai ir apačioje esančiai salei užbaigti reikės dar apie \$12,000. Tuo tarpu dar nenuspręsta, ar trūks tam pinigų skolinti, ar dar papildomai prašyti parapijiečių aukų. Iki šiol hamiltoniečiai lietuviai šiam gražiam tikslui suaukojo apie \$12,000.

Girdėti nuomonių, kad trūkstamus pinigų tuo tarpu pasiskolinti, o naują šiam reikalui aukų rinkliavą nukelti bent kitiems metams.

Parapijos klebono kun. dr. J. Tadarauko sumanymą ir didelės energijos dėka, taip pat ir visų parapijiečių jungtinėmis pastangomis ir stambomis aukomis bažnyčios statyba ne tik greitai eina į priekį, bet jos vidaus ir lauko papuošimai bei stilius jau ir dabar traukia praeivių dėmesį. Ją užbaigus, bus gyva Aušros Vartų bažnyčios Vilniuje kopija.

Tautos Fondo veikla

Dažnokai skaitome spaudoje apie TF' vietinio skyriaus parengimus, kurie be savo tiesioginės teigiamos įtakos (nebuvo nė vieno vakaro be programos), dar ir gerokomis sumomis parėmė mūsų krašto išlaisvinimo kovą.

S. m. spalio 1 d. pradėtas Lietuvos Pasų platinimo vajuos jau baigiasi ir apytikrėmis žiniomis duos tarp 700 ir 800 dolerių pajamų. Iš 1,200 lietuvių (su vaikais ir seneliais) kolonijos tai yra, palyginti, daug. Už šiuos puikius rezultatus pir-

moj eilė padėka priklauso mūsų tautiškai sąmoningiems tautiečiams, kurie (be mažų išimčių) šį aukų rinkimo vaju vieningai rėmė. Taip pat didelė padėka priklauso ir skyriaus valdybai, kuri su nemažėjančia energija jau antri metai šį sunkų darbą organizuoja ir veda. Sk. St.

Welland, Ont.

Kariuomenės šventė

Šios kolonijos lietuviai kariuomenės šventės minėjimą surengė lapkričio 15 d. Slovakų salėje. Programai vadovavo J. Simkus. Nuširdžiai progai pritaikintą kalbą pasakė L. Bendruomenės pirm. J. Stanaitis. Minėję dalį išpildė tautinių šokių grupė, vadovaujama Z. Umanienės. Pasako Kalvelį, Sutą ir Lenciūgėlį, akompanuojant akordeonu A. Umaniu. Minėję mas baigtas Tautos himnu.

Sumainė žiedus

B. Augustinaitis susituokė lapkričio 15 d. su E. Salatkaite iš Buffalo, N. Y. Jų moterystę palaimino kun. B. Mikalauskas, OFM. Šaunus vedybų banketas įvyko ukrainiečių svetainėje, dalyvaujant dideliui skaičiui svečių.

Gimtadienis

J. S. Lekavičių dukrė Valė lapkričio 16 d. minėjo savo gimtadienį. Ta proga įvyko šeiminis pobūvis, dalyvaujant artimiesiems. Buvo įteikta daug gražių dovanų.

Lietuvių pamaldos

Sekančios pamaldos lietuviams įvyks gruodžio 7 d. St. Mary's parapijos patalpose, 90 Griffith St., Welland, Ont. J. S.

15 lietuvių apaštalių Michigano pusiasaly

A. ARUODĖLIS

Gal panašus į lietuviškąjį Michigano klimatas, o gal Grand Rapids, Mich., vyskupo Fr. J. Haas noras turėti lietuvių kunigų sutraukė nemažą lietuvių tremtinių kunigų į Michigano pusiasalį.

Amerikos baldų sostinėje, Europos Šiaurės kultūros, švariame, Vilniaus didumo, Grand Rapids mieste rasime tris lietuvių tremtinių kunigus: lietuvių šv. Petro ir Povilo parapijos Jurgį Riaubą, vokiškoje šv. Marijos parapijoje Juozą Panavą ir karmeličių vienuolynė kapelioną Titą Narbutą. Pirmasis žavi lietuvių gražiais pamokslais, antrasis pamokslauja angliškai, o išpažinčių jam tenka klausyti ir vokiškai, o trečiasis apaštalaus vietos meksikonų tarpe ispaniškai.

Kiek į šiaurę, prie Michigan ežero, gražiame Muskegon, Michigano, mieste darbuojasi kunigai Jonas Tamulis ir Dominikas Lengvinas. Pirmasis apvažiavęs pasaulį pusantrų kartų, du kartus buvęs Australijoje, tu rėdamas daug darbo parapijoje, dar padeda ir vietos lietuviams, kurių ten yra apie 200 šeimų ir kurie lietuvių kunigo nėra turėję. Naujai įsisteigęs lietuvių klubas jį pasirinko patarėju ir globėju. Antrasis, studijavęs anglų kalbą Traverse City kolegijoje ir mokytojaves ten gimnazijoje, dabar dirba parapijoje Muskegone, kur tikras tautų mišinys, kur žmonės, sakoma, kalba 18 kalbų.

Netoli Ludington, Custer, Mich., lietuvių ūkininkų parapijoje kun. klebonui Marčiulioniui talkininkauja kun. M. Kirkilas. Jų darbas dvasinis ir

kultūrinis, naudojasi net radijo siųstuvu. Kas savaitę iš Ludingtono radijo stoties prabyla lietuviškas balsas, kuri nevieną lietuvių stiprina katalikybėje ir lietuviybėje.

Dar į šiaurę, prie ežero, Manitowish, Mich., lenkiškoje parapijoje darbuojasi kun. L. Dieninis, kuriam pamokslus tenka saukti ir lenkiškai.

Pačioje pusiasalio šiaurėje, prie Huron ežero, miškų ir ežerų apsuptame Cheyebogan miestelyje apaštalaus kun. A. Kardauskas. Jis neseniai atvykęs iš tolimųjų Pietų, kaip tyčia patenka ten labai graži. Žiemą ten važiavo medžiotojai, o vasarą žuvalotojai ir kitoki vasarotojai. Augščiausiame ir šaltiausiame Michigano pusiasalio punkte, Cadillac miestelyje, kadaise buvusioje prancūzų parapijoje, darbuojasi kun. Jonas Maknys. Jis atsikėlė iš Covington, Ohio, kur klimatas per šiltas buvo, o dabar pateko į šalčiausią Michigano vietą.

Tarp ežerų ir miškų gražioje kurortinėje vietoje, Roscommon miestelyje apaštalaus prie meno ir muzikos linkęs kun. Juozas Domeika. Jis ne tik sielas gano, bet ir gražius paveikslus piešia.

Ramioje vokiečių ūkininkų parapijoje, Beal City, Mich., dirba tikras žemaitis kun. Jonas Statkus. Kaip žemaitis Lietuvoje jis gyvena arčiau vokiečių, ir čia jis moka gražiai su jais bendrauti.

Reed City, Mich., kur kryžiuojasi du dideli Michigano pusiasalio keliai, darbuojasi šiemet 25 metų kunigystės jubilė-

Chicagoje

PLB Chicago apygardos laikinoji valdyba

PLB Vyr. LOK'o atstovų Vilkaičio ir Kleivos pastangomis sudaryta Chicago apygardos (Illinois, Indiana ir Wisconsin) laikinoji valdyba šios sudėties:

Pirmininkas: Povilas Gaučys, 5741 So. Loomis, Englewood 4-3958; vicepirmininkai: Mrs. Petronėlė Grybas, 5918 So. Kedvale, Portsmouth 7-7529; Kazimieras Liutkus, 2439 W. 69th St.; dr. Gr. Valančius, 6603 So. May St., Wentworth 6-8650, ir Budginas arba Linkus. Sekretorius dr. Jonas Bajerčius; išdininkas dr. Montvidas arba Deveikis.

Apygardos valdyba sudarė taip pat šias komisijas:

1) **Organizacinė:** dr. J. Bajerčius, Mrs. P. Grybas ir dr. Jonas Paukštėlis arba kitas lietuvių atstovas.

2) **Spaudos-informacijos:** dr. Gr. Valančius, dr. Montvidas arba Deveikis ir Budginas arba Linkus.

Laik. apygardos valdybos sąstatas bus papildytas dar atstovais iš Indianos ir Wisconsin.

PLB Chicago Apyg. Laik. Valdyba nutarė tuojau steigti Bendruomenės apylinkės šiose vietose: Bridgeport, Marquette Park, Brighton Park, Cicero (Illinois), Kenosha, Milwaukee (Wisc.) ir East Chicago (Ind.).

Iškilmingai pradeda darbą

PLB Chicago Apygardos L. Valdyba darbą pradeda iškilmingu inauguracijos aktu š. m. gruodžio mėn. 7 d. 3 val. pp. Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St.

Trumpus pranešimus apie PLB tikslus ir jos reikšmę lietuvių bei išlaikyti padarys LOK'o atstovai. Sveikindami kalbas pasakys: Sanitary District prezidentas adv. A. Olis, Cook County išdininkas John J. Brenza, miesto teisėjai Zuris ir Wells, ALT'os pirmininkas L. Simutis, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, Ill. Lith. Chamber of Commerce prezidentas inž. Ant. Rudis, prel. Urba ir kiti žymūs Amerikos lietuvių veikėjai.

Meninę dalį išpildys solistė Motiekaitienė ir choras.

Šioje nepaprastoje visų lietuvių vienybės demonstracijoje dalyvaus lietuviai ne tik iš Chicago, bet ir iš kitų miestų.

Jų atšventęs kun. Ant. Dapkus. Reed City buvo kaip ir seminarija, nes daugelis čia pradėjo savo pirmuosius žingsnius apaštalavime anglų kalba.

Gražiame prie upės miestelyje, Big Rapids, Mich., dirba kun. Jonas Burkus, kuris yra parąšęs didelę studiją apie Terezę Neumanaitę ir tikisi netrukus išleisti.

Gal daugiausia airių kilmės žmonių turinti parapija, Carson City, Mich., turi kun. Julij Koršaką, kuriam dažnai tenka eiti ir klebono pareigas, nes jo klebonas sirguliuoja.

Dar tenka pridėti ir penkioliktąjį Lietuvoje gimusį ir mokslus išėjusį kun. Bronių Šateiką, dabar Ionia šv. Petro ir Povilo parapijos vikarą.

Tai va, penkiolika lietuvių apaštalių, besidarbuojančių po gražųjį Michigano pusiasalį, apaštalaujančių tarp visokių kalbų ir tautybių žmonių. Ar ne Dievo ranka juos paskirsė realiai primindama Kristaus žodžius: "Eikite ir mokykite visas tautas"?

cagos, bet ir iš Wisconsin, Indiana ir kitų vietų.

Iėjimas nemokamas.

Lietuvių vaikų teatras Roselande

Lapkričio m. 23 d. 3 v. p. p. Palmer Park salėje Roselande Lietuvių Mokytojų Sąjungos Amerikoje išlaikomas teatras suvaidino keturių veiksmų pasaką "Karalaitė teisutė". Vaidinimų daug jau buvo, bet šis pasižymėjo tuo, kad atsilankiusių daugiausiai buvo iš senesnių ateivių, kurių veidus vilgė tikrai tėvynės ilgesio ašaros, nes scenoje matė vaizdus, kurie iki grąbo lentos iš atminties nebeišdils.

Ivertindamos Lietuvių Vaikų Teatrą, gausiai dalyvavo ir seserys kazimierietės, kurios tikrai buvo sužavėtos jaunųjų aktorijų pasirodymu vaidyboje, dainose ir plastikoje.

Gruodžio mėn. 14 d. veikalas bus pakartotas Indiana Harbor šv. Pranciškaus salėje ir po to bus ruošiamasi naujai premjerai.

Garbė Chicago Lietuvių Mokytojų Sąjungai, o ypač teatro vadovui p. Dunduliui.

Reikėtų daugiau susirūpinti vaikų teatro pažinimu ir jo rėmimu, nes čia kiekvienas vaidinimas aukso trupinėlis, kuris išsprunka iš jaunųjų aktorių dar nesužalotos sielos gelmių. Roselandas tikrai parodė tą savo supratimą ir ilgai prisimins "Karalaitę teisutę". — G.

Kolumbo vyčių bendra komunija

Cardinal Mundelein Kolumbo vyčių lapkr. 30 d. per 8 val. šv. Mišias bendrai priims šv. Mišias bendrai priims šv. Komuniją Gimimo šv. P. M. bažnyčioje, 6820 S. Washtenaw Ave. Visi nariai savo maldose prisimins mirusį Kolumbo vyčių steigėją kun. McGivney, mirusius narius — kun. P. Lapelį, Joną Paulį, Simą Žibą, Vladą Urbit ir visos organizacijos mirusius narius. Vyskupas Vincas Brizgys atnašaus šv. Mišias.

Po šv. Mišių pusryčiai parapijos salėje. Dienos pirmininkas Jonas Evans praneša, kad naujai išrinktas teisėjas Alfonso Wells dalyvaus iškilmėse ir pasakys kalbą. Pusrūčiuose taipgi dalyvaus vysk. V. Brizgys ir parap. kleb. kan. Jurgis Paškauskas. Visi jie yra Cardinal Mundelein kuopos nariai.

Vyskupo palydovais bus Cardinal Mundelein 4-to laipsnio nariai pilnoje uniformoje. Visi susirinks 7:30 val. ryto parapijos salėn ir iškilmingoje procesijoje vyks į bažnyčią.

Red Cherry

"Teisininkų žinios"

Chicago pasirodė neperleidžiamas "Teisininkų žinių" 1 nr.-is.

Įžangos žody leidėjai sako: "Svarbu palaikyti tarpusavy kolegų ryšį, registruoti pasisekimus, prisidėti kovon gimtataui kraštui išlaisvinti iš svetimųjų priespaudos". Paduoti LTDU centrinės ir Chicago skyriaus vadovybės ir pastarojo veikla ir išvardintos narių pareigos. Atžymėti teisininkai sukaktuvininkai, kuriems tremtyje sukako 60 mt. amž. ir daugiau: adv. R. Skiptis, Valst. Tarybos pirm. B. Masiulis, teisėjas V. Bukaveckas (dabar dirba Chicago elektros reikmenų įmonėje), teisėjas J. Gudauskas (dabar dirba baldų dirbtuvėje). Straipsnis "Tėvynės laisvės kovoje" pateikiami statistiniai duomenys: 30 teisininkų nužudyta, 91 ištremta į Sibirą, 15 šeimų irgi ištremta. Apie 40 teisininkų aktingai dalyvavo ir jėgo į įvairias pareigas vadov. veikienuose. Toliau seka Chicago 10 teisininkų - tremtinių pavardės, kurie įsigijo naujas profesijas: baigė radijo televizijos, braižybos kursus, išlaikė Real Estate egzaminus, keli administracinį darbą dirba. Str.

"Prisiminkime savuosius ligonius" nurodyta, kad įsikūrusių kolegų teisininkų šventa pareiga pagelbėti sergantiems teisininkams, likusiems Vokietijoje (viso yra sergančių 10 asmenų). Str. "Mūsų mirusieji" nurodyta tremtyje mirę teisininkai: Ladas Natkevičius, buvęs pasiuntiniu Maskvoje, Jonas Dauskas, Vyr. Tribunolo Klaipešos skr. teis.-pirm., miręs JAV-se Rockforde; Julijonas Rimša, Vyr. Tribunolo teisėjas, vėliau notaras, mirė nuo širdies smūgio Clevelande, Ohio; Pranas Bračiulis, pirmutinis lietuvis advokatas JAV-bėse, mirė 1952.VI.1, Wilmette, Ill.; be to, tremty mirę: P. Kerpė, B. Grigas, J. Kurkietis, A. Mickevičius, J. Navickas, J. Boreiša, V. Bilskis, B. Dirmanas, I. Garmūtė-Eitutenė, J. Grigaitis, A. Grincevičius, M. Yčas, M. Kolis, J. Lechelis, J. Staškevičius, prof. A. Tumėnas, L. Indreika, S. Volungė, L. Sopockis.

Pasigendama straipsnelių apie geresnes įsikūrimo galimybes (apie įvairius kursus, universitetus, informaciją apie studijų galimybes), apie ateities perspektyvas.

"Teisininkų žinias" leidžia LTDU Chicago Skyriaus Valdyba, redaguojama: redakcinė komisija — dr. jur. P. Jakubka, L. Šmulkštys ir J. Talalas. Nariams "T.Z." siunčiamas nemokamai, kitiems — 50 c. Pr. Sul.

Apie "Draugo" ir "Naujienų" morale

(Atkelta iš 3 psl.)

liam ir visais atžvilgiais padoriam bei rimtam pasisteisimui ir atsakymui rado vietos ne kurioje marksistinėje spaudoje, o "Naujienų" dabar kaltinamajame "Drauge". "Naujienos" laiko dideliu "Draugo" nusizengimu, kad jo redakcija atsistojo, anot jų, savo "uolios bendradarbių" p. Gobio pusėje, bet jos visai ne laiko nusizengimu to, kad jos pačios, atstūmusios savo garbingą bendradarbių prof. Viktorą Biržiką, atsistojo pusėje savo "uolių bendradarbių", kurie siautėja tame laikraštyje visokių "aleksų smeltyniškų" kaukėmis prisidengę, iki šios dienos.

5. — Dėl šmeižtų neatšaukimo. I "Naujienų" priekaištą "Draugui", kad jis savo "šmeižtų" prieš frontininkus (kurių jis, iš tikro, nepaleido) neatšaukia, mes norėtume "Naujienas" paklausti, o kurios g. savo šmeižtus (ir tai tikrus šmeižtus, tas "švarios sąžinės" laikraštis atšaukė? "Naujienų" suklaidinta "Vienybė", išdėstiusi prof. Ant. Macieinos šmeižtą, tuojau pat (sekančiam savo Nr.) jį atšaukė ir nuskriaustąjį atsiprašė. Tai gražus klaidos ir skriaudos atitaisyimo pavyzdys! Kodėl gi taip pasielgti negali "Naujienos", pagrindinis to išmislo autorius? Argi čia nėra laikraščio moralinis defektas? Argi tai nėra laikraščio kritimas iki pasibaisėtina žemo moralės lygio?

Iš to, kas pasakyta, darosi aišku, kad "Naujienos" vieną moralės mastą taiko "Draugui" ir savo oponentams "Drauge", o kitą pačios sau. Mūsų nuomone, taip neturėtų būti. Mes visi turime laikytis tų pačių moralės principų ir to paties etiketo. Tada ir mūsų polemika pasaulėžvalginiais ar kitais klausimais bus vaisingesnė.

Mes nuoširdžiai kviečiame "Naujienas" mesti, prof. Viktoro Biržikos žodžiuariant, "spaudos banditizmą" ir pradėti visais atžvilgiais sąžiningą, padorią, etikos ir etiketo taisyklės atitinkančią polemiką.

Skelbkites "Drauge"

ANTANAS NAUJOKAITIS
Gyveno 165 Rita St.
Dayton 4, Ohio

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad š. m. lapkričio 24 d. nuo širdies smūgio staigiai atsisakė šio pasaulio brangus vyras, tėvas ir senelis.

Nuliūdę: žmona, dukterys, žentai ir anūkas.

FRANCISKA ČESNAS
(po tėvų Jucaitė)
Gyv. 12225 S. Lowe Ave.
Mirė lapkr. 27 d. 1952 m. 7:45 val. ryte, sulaukus pusamžius.

Gimė Lietuvoje, Kilo iš Kedainių apskr. Sidabravos parap. Vabalų kaimo. Amerikoje išgyveno 41 metus.

Pasiliko dideliam nuliūdime vyras George; pusbrolių Adolph, Mondeika ir jo šeima; gimines Francisca Ivanuskas, jos vyras Kazimieras ir jo šeima; Leleja Mikalauskas, jos vyras John ir jo šeima; Justin Cheson, jo žmona Virginia ir jo šeima; Mary Kale, jos vyras William ir jo šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė prie Chicago Lietuvių Draugijos.

Kūnas pasarvotas Bukausko koplyčioje, 1821 S. Michigan Ave. Laidotuvis įvyks gruodžio 1 d. 1952 m. 18 koplyčioje 8:30 val. ryto bus atlydėta į šv. Petro ir Povilo parap. lašnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: vyras, pusbrolis, giminės bei pažįstami.

Laid. direkt. L. Bukauskas, telefonas CO 4-2228.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

PADĖKA



PETRAS RIMKEVIČIUS

Gyveno 4354 S. Mozart St.

Kuris mirė lapkr. 14 d. 1952 ir tapo palaidotas lapkr. 19 d. o dabar ilsis šv. Kazimiero kapinėse amžinai nutiles ir negalėdamas atidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į tą neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindami ir apgalėdami jo pasitraukimą iš mūsų tarpo dėkojame mūsų dvasiškam tėvi kleb. prel. A. Briškai, kun. J. Stankevičiui ir kun. Vyšniauskui, kurie atlaikė įspūdingas pamaldas už jo sielą ir pasakė pritaikintą pamokslą.

Dėkojame kun. Vyšniauskui už rožančių atkalbėjimą koplyčioje ir kun. Gedvilui už maldas kapinėse. Dėkojame seselėms kazimierietėms už atsilankymą į koplyčią ir už maldas. Dėkojame šv. Mišių aukotojams, gėlių aukotojams. Dėkojame laidotuvių direktoriui Julijui Lilevičiui, kuris savo geru ir mandagiu patarnavimu garbingai nulydė jį į amžiną, o mums palengvino perkelti nuliūdimą ir rūpesčius. Dėkojame grabnešiams ir visiems, kurie pagudė mus mūsų nuliūdimo valandąje ir pagalos, dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuvėse žmonėms; o tau Petrai, lai Dievas suteikia amžiną atilsį.

Nuliūdę lieka: žmona Konstancija ir sūnus Alfonsas.



ALEKSANDRA GAJAUSKAS PILKYTE

Gyveno 3940 S. Campbell Ave. Tel. FRontier 6-0427

Mirė lapkr. 28 d. 1952, 11 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kilo iš Šiaulių apskr. Vainavos miesto.

Pasiliko dideliam nuliūdime vyras Jonas, keturių dukterys: Helen, zentas William Daly, Adelina Dewey, Estelle McCarthy ir Anna, zentas Charles Martin. Du sūnus: Paul Bagwell, marti Eleanor ir Edward Bagwell, marti Helen, Astoria anūkal, penki pranešimai. Sesuo Stella Shralis, svogeris Antanas, brolis Jonas, brolėnė Bertha ir jo šeimos, svogeris Kazimieras Rauba su šeima, daug pusbrolių ir pusseserių. Kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Liet. ūkininkų Draug. Chicago Liet. Draug. Seserų ir Brolių Draug. Brighton Pk. Piliečių Klubui. Žemaitių Kultūros Draug. Joniškėlių Draug. Suvalkiečių chorui.

Kūnas pasarvotas Petkaus koplyčioje, 6812 S. Western Ave. Laidotuvis įvyks antradienį, gruodžio 2 d. 18 koplyčioje 8:30 val. ryto bus atlydėta į Nekalto Prasišėdimo Panėlės švent. parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, Dukterys, Sūnus, Zentai, Marčios, Anūkal, Pranešimai ir kiti giminės.

Laidotuvių direktorius Antanas Petkus. Tel. GRovehill 6-0142.



ONA JERUKAITIS JUREVICIUTE

Gyveno 6352 S. Clarendon Ave. Tel. HEimlock 4-8236

Mirė lapkr. 27 d. 1952, 8 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kilo iš Raseinių apskr. Kelmės parapijos. Laidotuvių kaimo.

Pasiliko dideliam nuliūdime trys dukterys: Bronislava, zentas Tomas Murauskis, Johanna, zentas Albinas Vaitkus ir Ona, zentas Edward Rosko. Penki sūnus: Boleslovas, marti Jessie, Jonas, marti Jean, Kazimieras, marti Ona, Feliksas, marti Betty ir Anthony, marti Vivian. Dvidešimt du anūkal, du pranešimai. Marti Anna, sesuo Apolonija Vaganitait su šeima, pusseserė Magdalena Niekus su šeima, du pusbroliai: Jonas Kviečius ir Kazimieras Kivilis, brolis ir seserų vaikai bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pasarvotas Mažeika-Evans koplyč., 6345 S. Western Ave. Laidotuvis įvyks pirmadienį, gruodžio 1 d. 18 koplyčioje 8 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Panėlės šv. parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Dukterys, Sūnus, Marčios, Zentai, Anūkal, Pranešimai ir kiti giminės.

Laidotuvių direktoriai: Mažeika ir Evans. Tel. REpublic 7-5899.



Ar planuojate teatrališką ar lietuvišką kostiumų atvykti į Draugo Spaudos Bilių, kuris įvyksta šį vakarą, lapkr. 29 d., Midwest Hotel, šokių salėje, kuri yra viršutiniame aukšte. Premijos yra skiriamos gražiausiems kostiumams: \$50 ir \$25; o gražiausiam lietuviškam kostiumui bus skiriamas ypatinga premija \$25. Kostiumų konkurse teisėjais pakviesti: p. J. Kazanauskienė, Chicagos Lietuvių Moterų Draugijos pirmininkė, dailininkas K. Zaromskis ir redaktorius Leonardas Šimutis. Jurgio Alekio orkestras pradės groti 8:30 val. vak. Tuoj pat po 12:00 valandos bus skiriamos dovanos.

Draugo Spaudos Biliaus salė, Midwest viešbutyje, yra gražioje vietoje ir yra 13-tame aukšte. Šį vakarą, lapkr. 29 d., 8:30 val. vak. prasidės šokiai ir, be to, daug visokių dalykėlių: bufetas labai patogus, susstatyta nemaža stalų ilgesniams poilsui. Bus galima gauti daug kaukių pačioj salėje, jei neturėsite progos asmeniškai nusipirkti. Beja, pasakojama, kad „Baltoji meška“ irgi atvyks į Spaudos Bilių.

Automobilis galitė pasistatyti Goldblatt krautuvės lauke, jei atvyksit į Draugo Spaudos Bilių šį vakarą. Tas laukas (parkavimo vieta) yra Madison gatvėje toliau į vakarus nuo viešbučio. Vakaraus tos krautuvės parkavimo vieta pavesta puikiškai, ir yra tik pusė bloko nuo viešbučio, kuris yra prie Hamlin bulvaru ir Madison gatvės (Hamlin bulvaras yra 3800 į vakarus).

Julius Brenza, Metropolitan State Bank prezidentas, ir jojo žmona dalyvavo kardinolo Stritch suruoštame bankete Conrad Hilton viešbutyje, kur kiekvienas asmuo mokėjo \$250. Visas banketo pinas skiriamas išlaikymui Cardinal Stritch School of Medicine prie Loyola Universiteto. Prie garsiojo John F. Cuneo stalo sėdėjo žurnalistas Stasys Pleza, Chicagos Herald American redaktorius.

Petras ir Zuzana Soržickai atšventė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Giminės ir artimieji draugai suakutvininkams padarė staigmeną — pas vyresnį brolį Mykolą West Side surengė vaišes ir įteikė dovanas. Kadangi Soržickai yra nuo taikingi augščiau kupiškėnai, tai buvo daug gero ūpo ir lietuviško kaimo muzikos. Rytė Brighton Parko bažnyčioje suakutvininkų intencija buvo šv. mišios.

Lillian Tamauskaitė, plačiai žinomos Bridgeport kolonijoje veikėjos, įvairių ekskursijų organizatorės Marcelės Tamauskienės dukterė, padėkos dieną šventė savo gimtadienį. Ta proga gavo daugybę sveikinimų ir įvairių dovanų nuo savo artimųjų, draugų bei pažįstamų.

Dr. jur. D. Monstavičius, buvęs Lietuvos Apeliacinių Rūmų prokuroro padėjėjas ir nacių bylos kaltintojas, įsigijo „Real estate broker“ teisę ir atidarė savo kontorą, 3452½ So. Halsted Str. Jis gerai moka šešias kalbas ir buvo pakviestas vienoje byloje teismo vertėju. Teisėjas pareiškė pasitenkinimą dėl gerai atlikto darbo. Dr. D. Monstavičius yra geras teisininkas ir yra gerai išstudijavęs Illinois valstybės nekilojamojo turto teisę.

Sv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų 2 skyr. vajuos vakarieni gerai pavyko. Pilna L. Vyčių salė buvo svečių. Vakarieni šeimininkavo T. Norbutienė, pagelbėjo S. Jucienė, Skrebutienė, Garlavienė, Petkūnienė. Aukomis prisidėjo: Galmienė, B. Pivoriūnienė, P. B. Cicėnai ir skyriaus pirm. M. Paukštiečienė.

Pranas ir Valerija Radavičiai, Sv. Petro ir Povilo parapijos nariai, West Pulman, džiaugiasi išauginę šeimą — 3 dukras ir 1 sūnų. Viena iš dukrų yra vienuolė sesuo pranciškietė. Pranas Radavičius yra išėjęs pensijon ir džiaugiasi, kad yra sveikas, galįs su anūkais gražiai laiką praleisti.

Konstantinas ir Valė (Kur mausekaitė) Kundrotai, gyvenantieji Detroit, Mich., šiais metais gruodžio 1 dieną švenčia savo jungtuvų vienerių metų sukaktį. Ta proga jų draugai iš Chicagos siūnia suakutvininkams nuoširdžiausius sveikinimus.

Sv. Petro parapijos bažnyčioje, kur klebonu yra kun. A. Miciūnas, MIC., praeitą trečiadienį Milwaukee arkivyskupo pagalbininkas vysk. J. Atkelskis suteikė nemažam būriui asmenų Sutvirtinimo Sakramentą.

Pranas ir Beneta Cicėnai lapkričio 25 d. minėjo 16 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Cicėnai yra įvairių organizacijų veikėjai ir dideli kilnių darbų rėmėjai. Dabar jie Brighton Park kolonijoje turi maisto krautuvę, 4544 So. California.

Birutė Čepukaitytė-Galva, Stefa Girdvainienė, Stasė Klimaitė, Ona Jurksaitienė ir Julija Sakaitė, gailestingosios seserys, išlaikė registruotas sesers (nurse) egzaminus.

Gailestingųjų Seserų Draugijos koncerto-baliaus, įvykusio lapkričio 22 d., pinas taip pat pasiskirstė: Vokietijoje esantiems ligoniams \$200 ir Vokietijoje lietuvių vargo mokykloms \$100.

Vaikų choras giedos 40 val. atlaidų metu Sv. Jurgio par. bažnyčioje. Atlaidai prasidės sekmadienį, baigsis antradienį. Paskutinį pamokslą sakys vysk. V. Brizgys.

Kun. Juozapas Skrypkus, Sv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno Pittsburgh, Pa., kapelionas praeitą savaitę buvo atvykęs į Chicago ir dalyvavo gimnaitės laidotuvėse.

Jonas Alekna, 2331 W. 21 Pl., Aušros Vartų parap. veikėjas vėl susirgo.

Jonas Palarckas, 1015 W. 61st St., gydomi University of Chicago ligoninėje.



Maz. Stepas Sodeika



Genovaitė Giedraitienė



Stasys Baranauskas



Danutė Stankaitytė



Betsy Conroy, vargonais pritaras



Jonas Vaznelis

„Dainavos“ ansamblio dirigentas ir solistai, kurie dalyvaus religinės muzikos koncerte rytoj, lapkričio 30 d., 4 val. po pietų. Koncertas ruošiamas Sv. Kryžiaus bažnyčioje, 4557 So. Wood Street

IS ARTI IR TOLI

Rūbų vaju likusiems Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose tremtiniams paskelbė Brocktono Lietuvių Taryba. Su rinkti rūbai bus perduoti Balfro centrai, kad šis paskirstytų juos tiems, kurie jų labiausiai reikalingi. Vajus tęsis ligi Naujų Metų. Rūbai priimami pas A. Strumskį, 109 Ames St., Brockton, Mass. Kas turi aukotinių rūbų, bet negali jų pristatyti į nurodytą susirinkimo vietą, praneša telf. 228 W. o vajuos komisija pasistengs juos atsiimti. Aukojamus rūbus pristatyti į surinkimo vietą arba pranešti apie reikalą juos atsiimti galima kiekvieną dieną nuo ankstauro ryto ligi vėlaus vakaro.

„Ažuolai“ Detroit. 1952 m. sausio mėn. 18 d. į Detroitą atvyksta Clevelando lietuvių vyrų oktetas „Ažuolai“, vadovaujamas p. Kazėno. „Ažuolai“ yra labai stiprus ir pajėgus vietetas tiek balsine medžiaga, tiek harmoningu saskambiu ir turi platų ir įvairų repertuarą.

Koncerto rengėjai, Detroito ateitininkai, jau iš anksto priėmė apie artėjantį šio oktetą koncertą, kuris įvyks buv. Lietuvių svetainėje (25th ir Vernor hwy).

Antanas Naujokaitis, buvęs teisėjas Lietuvoje prieš dvejus metus atvykęs į JAV, mirė staiga širdies liga lapkričio 21 d. Giliam liūdesyje paliko žmoną ir dviejų dukrų šeimas. Palaidotas Dayton, Ohio, Kalvarijos kapinėse.

John F. Noreika, inžinierius, Worcester, Mass., po pamaldų įžengimo bažnyčioje, lapkričio 25 d. buvo kariškai palaidotas.

CHICAGOS ŽINIOS

Gyviųjų parodoje

Chicagoje vyksta tarptautinė gyviųjų paroda. Šiandien, šeštą dieną bus jaunų kaimo berniukų ir mergaičių pravedamas gyviųjų maitinimo konkursas. Šiandien bus skirstomos premijos arklams, kurių esama parodoje apie 600. Iš viso bus premijuojamos net 28 įvairios gyviųjų rūšys. Parodoje Kanados ir JAV ūkininkai varžosi dėl kvietimų auginimo pirmenybės. JAV ūkininkai jau yra tris kartus laimėję pirmenybę šioje šakoje. Numatoma, kad paroda aplankys apie 300,000 ūkininkų. Didžiausias triukšmas bus ketvirtadienį kai su specialiomis ceremonijomis bus išrinktas čempionas bulius. Paroda vyksta tose pat International Amphitheatre patalpose, 42nd Str. ir Halsted, kur buvo partijų konvencijos kandidatams į prezidentus nominuoti. Paroda kasdien atdara nuo 7 val. ryto iki 11 val. nakties, tęsis iki gruodžio 6 d.

Verta pamatyti Ivenhoe

Oriental teatre jau paskutines dienas rodomas spalvotas filmas „Ivenhoe“, sukurtas pagal Sir Walter Scott veikalą. Pastatymas nuostabių puikų. Jame galima pamatyti viduramžių riterių turnyrus, kovas ties pilimis, puošnius viduramžių kostiumus, įdomius papročius ir intriguojantį romaną.

Murray vardo namai

Pagerbdami neseniai mirusio darbininkų vado Phillip Murray atminimą, Chicago pareigūnai jo vardu pavadino naujai pastatytą butų koloniją darbininkų, esančią 134 Str. ir Lawrence ave.

Kalės pieną į Australiją

Iš Chicagos buvo išsiųsta konservuoto (kenuoto) kalės pienas. Išsiuntė Brookfield zoologinio sodo direktorius Bean, kai jo draugas Edward Hallstrom, Sydnejaus zoologinio sodo direktorius telegrama atsiklausė, kas daryti, kad labai pavojingai serga trys tik ką gimę tigriukai pas juos. Jauni tigriukai zoologijos sode sunku išauginti. Manoma, kad jiems padės kalės pienas. Gaila, jau du naujagimiai nugaišo ir nėra tikra ar ta specialaus maisto siunta galės išgelbėti ir trečią.

Mobilizuoja psichologiniam karui

Armijos rezervų 305-ji Radijo ir Spaudos Grupė, kuri ketvirtadieniais renkasi į Northtown Armory, 6230 N. Kedzie, ieško naujų tarnautojų, kurie psichologiniame kare darbuotųsi kaip rašytojai, planuotojai, menininkai, piešėjai, spaustuvininkai, radijo pranešėjai, garsio įrekdavimo technikai, kalbininkai, mašininkai, raštininkai ir administracijos personalo nariai.

Dar tirs krebiozeną

Illinois Valstybinių Įstaigų Legislatūros Komitetas nutarė, kad naujojo vaisto prieš vėžį — krebiozeno — reikalas dar turi būti ištirtas ir tuo reikalu gruodžio 10-12 d. numato praveisti apklausinėjimą.

Banditai padegė

6918-20 S. Halsted įvyko gaisras, padaręs nuostolių apie 40,000 dolerių. Ugniagesių vadovybė yra tos nuomos, kad gaisras įvyko banditams besistengiant acetilenu pradeginti seifą, iš kurio jie pagrobė apie \$1,500.

KAS, KĄ IR KUR

Holy Cross Lady Society rengia Kalėdinį bazarą nuo gruodžio 2 d. iki gruodžio 5 d. šv. Kryžiaus parapijos salėje. Bazaro pinas skiriamas mokykloms pagražinimui. Bazaro prasidės 7 val. vak. Šio parengimo vedėja yra Mrs. H. Koffmann, o draugijos pirmininkė yra E. Rusek. Sv. Kryžiaus parapijos klebonas kun. A. Linkus ir kun. J. Grinis, Holy Cross Lady Society dvasios vadas, kviečia visus ir visas į bazarą, kur galėsite gauti visokių dovanų. Bus skani kava.

„Girios Aido“ prenumeratorių ir skaitytojų žiniai. „Girios Aido“ 1-2 (6-7) Nr., skirtas p. A. Rukuižos 65 metų amžiaus suakutėjimui paminėti, baigiamas spausdinti ir pasirodys apie š. m. gruodžio mėn. vidurį.

Redakcinė Komisija

„Dainavos“ ansamblio rengiamam religinės muzikos koncerte šį sekmadienį lapkričio mėn. 30 d., 4 val. po pietų, kur bus išpildoma lietuvių kompozitorių giesmės ir L. v. Beethoveno įspūdinga oratorija „Kristus Alyvų Darželyje“, matysime daug ir ne lietuvių, spaudos atstovų, redaktorių, muzikos kritikų ir kitų besidomintių bažnytine muzika, kitataučių.

Tremtinių Bendruomenė š. m. lapkričio mėn. 29 d. 7 val. vakaro ruošia linksmą pobūvį Sv. Petro parapijos salėje, Kenosha, Wisc. Bus šokiai, atskiri staliukai ir t. t. Visi širdingai kviečiami į šį priešadventinį pobūvį. Pelnas bus atiduotas Kalėdų stalui pagerinti tremtinių vaikams Vokietijoje ir liutuanistikos reikalams.

Gildos bunco party. Sekmadienį, lapkričio (November) 30 d. Nekalto Prasidėjimo Seserų Gildos Marquette Parko skyrius rengia bunco party ir vaishes Don Varnas posto salėje, 6816 S. Western Ave. Viskas prasidės 3 val. popiet. Laikraščio administracijose: „Drauge“, 2334 So. Oakley Ave.; „Naujienose“, 1739 So. Halsted St.; „Sandaroj“, 840 West 33rd St.; „Margutyje“, 6755 So. Western Ave.

Bridgeporte: J. Karvelio prekyboje, 3249 So. Halsted St. ir J. Kelečiaus iškaubų dirbtuvėje, 3352 So. Halsted St. Brighton Parke: Dambrausko krautuvėje, 4501 So. Talman Ave. Cicero: Pareigų krautuvėje „Dana“, 1439 So. 49th Ave. Spektaklio dieną pakvietimai gaunami ir prie įėjimo nuo 6 val. vakaro.

Išvyks vėžiauti

Chicagos Gamtos Istorijos muzėjus žuvų skyriaus vedėjas Wood su savo padėjėju R. Inger motoriniu laivu išvyks į 1,500 mylių kelionę, pasiryžę aplankyti kaikiurias Floridos bei Meksikos pakrantes, ieškodami naujų rūšių jūros vėžiukų (shrimps), kokių dar Gamtos Muzėjus neturi.

Senų skrybėlių paroda

Chicagos Istorinės Draugijos patalpose (Lincoln parke) atidaroma paroda skrybėlių, kurios buvo naudojamos 1875-1900 metais ir kurios buvo sukurtos Paryžiaus, New Yorko, Bostono ir New Orleans skrybėlių darytojų.

Ar nepabodo mokėti aukštą nuomą ir turėti nesuipratičius namų šeimininkais? Kodėl neįsigyti savo nuosavybės ir būti jos pilnu šeimininku? Namų pirkimo reikalais kreipkitės į J. Kutros Real Estate kontorą, 2405 W. 51st Str., tel. PROspect 6-7238.

mė nešios lietuviškų sūrių ir kitų įdomių dalykų. Maloniai prašom visus atvykti su Laime susitikti ir gerą darbą Advento proga padaryti. — Rengėjai.

Labdarųjų 3-čioji kuopa (Cicero, Ill.) lapkričio 30 d. 7 val. vak. rengia „bunco and card party“ šv. Antano parapijos salėje, Cicero, Ill. Visi kviečiami. Valdyba

Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., tebevyksta didysis atidarymas. Šešt. lapkr. 29 d. Šampano Vakaras. Programoje dalyvauja dainininkai Antanas Peškys ir Christina Bartulis.

Visų šventųjų Draugija (Cicero, Ill.) lapkričio 29 d. 7 val. vak. rengia metinę vakarienię ir šokius Skadausko sveitainėje, 49th Ave. ir 15th Str. Įžanga \$1.50. Po vakarieniės — šokiai. Jonas Sileikis, pirm.

LIETUVIŲ TEATRAS

Pakvietimai į premjerą „Bubulis ir Dundulis“. Jau gauti pakvietimai į Lietuvių Teatro premjerą — Antano Rūko linksmą trijų veiksmų nutikimą „Bubulis ir Dundulis“, kuri įvyks gruodžio mėn. 6 d. šeštadienį, Hamilton Parko teatre, 72-ros ir Normal gatvių kampas. Spektaklio pradžia 7 val. vakaro. Pakvietimų kainos \$2.00. Jie gaunami:

Laikraščio administracijose: „Drauge“, 2334 So. Oakley Ave.; „Naujienose“, 1739 So. Halsted St.; „Sandaroj“, 840 West 33rd St.; „Margutyje“, 6755 So. Western Ave. Bridgeporte: J. Karvelio prekyboje, 3249 So. Halsted St. ir J. Kelečiaus iškaubų dirbtuvėje, 3352 So. Halsted St.

Brighton Parke: Dambrausko krautuvėje, 4501 So. Talman Ave.

Cicero: Pareigų krautuvėje „Dana“, 1439 So. 49th Ave.

Spektaklio dieną pakvietimai gaunami ir prie įėjimo nuo 6 val. vakaro.

Kur ir ką pamatyti Chicagoj

Chicagos mieste naujai atidaryta specialus informacijos centras, pavadintas Chicago Visitor Center, įsikūręs 138 No. Dearborn. Ta įstaiga visų pirma skirta atvykstantiems turistams: nurodyti ką ir kur Chicagoje verta pamatyti, kur jie gali apsigyti, nurodyti kokios pramogos čia yra, kur kokios įstaigos. Ši įstaiga pasiryžusi ir chigagiečiams duoti informaciją.

Jaunų ūkininkų kongresas

Sekmadienį, lapkričio 30 d. Conrad Hilton viešbutyje, Chicagoje, atidaromas jaunųjų ūkininkų, 4-H klubų narių, kongresas, kurs tęsis penkias dienas. Iš kiekvienos USA valstybės bus po 25 atstovus, be to, tikimasi delegatų dar iš 29 užsienio kraštų. Sekmadienį ūkininkų jaunimas turės pamaldas Conrad Hilton viešbutyje. Kongreso metu numatoma eilę pasikviesti ir kitų programos punktų.

PLATINKITE „DRAUGĄ“

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIO „DAINAVA“ RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

— Į v y k s —

ateinantį sekmadienį, lapkr. mėn. 30 d., 4 val. popiet
Šv. Kryžiaus parap. bažnyčioje, 4557 S. Wood Str.

Bus išpildoma lietuvių kompozitorių giesmės ir L. v. Beethoven'o oratorija „KRISTUS ALYVŲ DARŽE“.

Oratoriją bus išpildoma lietuviškai

★ ★ ★

Programą išpildys solistai: Genovaitė Giedraitienė, sopranas, Stasys Baranauskas, tenoras, Danutė Stankaitytė, sopranas, Jonas Vaznelis, bosas, ansamblio moterų, vyrų ir mišrus chorai. Vargonais pritaras Mrs. Betsy Conroy. Dirigentas muzikas Stepas Sodeika.

Koncerto kvietimai gaunami: Draugo redakcijoje, Lietuvių auditorijoje

— 3133 S. Halsted Str., P. Pareigų krautuvėje — Cicero, Hollywood Inn — 2417 W. 43rd Str., koncerto dieną, pamaldų metu, pas p. Brazdionį prie Sv. Kryžiaus bažnyčios spaudos kioske ir nuo 3 val. prie įėjimo.

Kviečiame visus Chicagos ir apylinkės lietuvius koncerte dalyvauti.

Lietuvių Meno Ansamblio DAINAVA